

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2017.

Издавач

Друштво за српски језик и књижевност Србије

За издавача

Зона Мркаљ, председник Друштва за
српски језик и књижевност Србије

Уредници

Босиљка Милић, секретар Друштва
Ана Батас, заменик председника Друштва
Зорица Несторовић, потпредседник Друштва
Александар Милановић, потпредседник Друштва
Вељко Брборић, потпредседник Друштва
Бошко Сувајџић, потпредседник Друштва

Коректура

Марија Запутил

Тираж

1500 примерака

ISBN 978-86-84885-78-6

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2017

НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И
КЊИЖЕВНОСТИ
У ОСНОВНОЈ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

Београд
2017.

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

**58. ТРАДИЦИОНАЛНИ РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ
СЕМИНАР ЗА НАСТАВНИКЕ И ПРОФЕСОРЕ
СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
(САВРЕМЕНО ПРОУЧАВАЊЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
И КЊИЖЕВНОСТИ)**

**Београд, Филолошки факултет
09, 10. и 11. фебруар 2017. године**

Четвртак, 09. фебруар 2017.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 09.00–09.30 **Пријављивање (евидентирање) учесника и
дељење семинарског материјала (котиза-
цијски пакет)**
- 09.30–10.00 **Отварање Семинара**
**Поздравна реч председника Друштва (проф.
др Зона Мркаљ)**
**Поздравна реч декана Филолошког факул-
тета (проф. др Љиљана Марковић)**
**Поздравна реч представника Министар-
ства просвете, науке и технолошког развоја
Републике Србије**
- 10.00–10.45 **Иво Андрић и савремена култура (проф. др
Александар Јерков)**
- 10.45–11.30 **Преломна 1847. година из другог угла (проф.
др Александар Милановић)**
- 11.30–12.15 **Актуелност правописних правила (проф. др
Милорад Дешић)**

12.15–13.00 **Негујмо српски језик**
13.00–14.00 **Додела награда награђеним ученицима и наставницима: најбољи средњошколски писмени задатак, литерарне секције, лингвистичке секције, листови и часописи основних и средњих школа, најбоља методичка припрема**

14.00–15.00 **ОДМОР**

15.00–16.00 **РАД У СЕКЦИЈАМА**

16.00–17.00 **РАД У СЕКЦИЈАМА**

Напомена: Свака секција ће бити поновљена у истој сали са истим предавачем.

Тако ће сваки наставник моћи да присуствује раду две секције.

1. **Екстерно тестирање у основној и средњој школи** (коаутори: Ксенија Миловановић и Ненад Мирић)
2. **Како настају нове речи у српском језику** (аутор: мр Валентина Паровић)
3. **Фразеологија у тестовима из српског језика са такмичења за средњу школу** (аутор: Маријана Богдановић)
4. **Обука наставника на даљину за предмет Српски језик и књижевност** (коаутори: Милорад Дашић, Марија Џаковић Илић и Драган Ђорђевић)
5. **Поетичке и естетичке сродности Достојевског и Андрића** (аутор: проф. др Оливера Радуловић)
6. **Вуков „Српски рјечник” у настави** (аутор: др Наташа Станковић Шошо)
7. **Употребни видови „Збирке задатака из књижевности са књижевнотеоријским појмовима”** (коаутори: др Александра Кузмић и др Мирјана Стакић Савковић)

8. **Припрема ученика са развојним сметњама за полагање испита у вршњачком окружењу** (аутор: Ивана Ковачевић)
9. **Врсте атрибута уз девербативне именице на примеру књижевног текста *Знакови поред пута*** (аутор: др Лидија Неранчић Чанда)
10. **Употреба електронског корпуса у настави српског језика** (аутор: др Биљана Бранић Латиновић)
11. **Интертекстуалност као мотивацијски поступак у анализи драме** (коаутори: др Вукосава Живковић и мр Валентина Вукмировић Стефановић)
12. **Обредна лирика у настави** (аутор: др Јасмина Пивнички)

Петак, 10. фебруар 2017.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 09.30–10.15 **Како проста реченица може бити сложена** (проф. др Душка Кликовац)
- 10.15–11.00 **Авангардна књижевна дела у настави** (проф. др Предраг Петровић)
- 11.15–12.00 **Поетика детаља у приповеткама Антонија Исаковића** (проф. др Виолета Јовановић)
- 12.00–13.00 **Приповедачки поступак Петра Кочића** (доц. др Милан Алексић)
- 13.15–14.00 **Разговор са писцем**
- 14.00–15.00 **ОДМОР**
- 15.00–16.00 **РАД У СЕКЦИЈАМА**
- 16.00–17.00 **РАД У СЕКЦИЈАМА**

17.15–18.30 **ОКРУГЛИ СТО: Актуелна питања образовне реформе у Републици Србији**

Учествују:

мр Весна Муратовић (Министарство просвете), тема: Стручно усавршавање и напредовање наставника из перспективе законске и подзаконске регулативе;

мр Ана Пејић и Ката Симић Мишић (Завод за вредновање образовања и васпитања), тема: Стандарди ученичких постигнућа и њихова сврховитост;

др Јадранка Милошевић и Дејана Субић Милијић, тема: Реформа наставних програма.

Напомена: Свака секција ће бити поновљена у истој сали са истим предавачем.

Тако ће сваки наставник моћи да присуствује раду две секције.

1. **Говорна култура у савременој настави – унапређивање усменог изражавања и комуникације као међупредметне компетенције** (коаутори: Станислава Арсић и Данијела Ковачевић Микић)
2. **Сакрализација језика у поеми „Праху оца поезије” Матије Бећковића** (аутор: др Душко Бабић)
3. **Задаци из српског језика за ученике основне школе који наставу похађају по индивидуалном образовном програму (ИОП-у)** (коаутори: Марија Марковић и Жељко Тешић)
4. **Употреба е-алата у настави српског језика и књижевности – примери добре праксе** (аутор: Марина Панић)
5. **Традиција и индивидуални таленат** (аутор: мсп Јелена Журић)
6. **Јеврејски синдром у роману *Употреба човека* Александра Тишме** (аутор: Ружа Перуновић)

7. **Стилске вежбе као стилске игре у основној и средњој школи** (аутор: проф. др Симеон Маринковић)
8. **О значењској слојевитости Сервантесовог *Дон Кихота*** (аутор: проф. др Славко Петаковић)
9. **„Вучило – долина магичних речи (видео-игрица за учење правописа и развијање језичке културе)** (аутор: Удружење грађана „Научи ме”)
10. **О саставу предикатске реченице** (аутор: др Јован Чудомировић)
11. **Школски лист у функцији развијања компетенција ученика – пример из праксе** (аутор: Наташа Турунташ)
12. **Настава српског језика у дуалном образовању** (аутор: Данијела Васовић)

Субота, 11. фебруар 2017.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 09.30–10.15 **Стари српски речници у настави српског језика и језичке културе** (проф. др Рајна Драгићевић)
- 10.15–11.00 **Композиција као уметнички знак (симбол) у романима Иве Андрића** (проф. др Милка Андрић)
- 11.00–11.45 **Савремена књижевност за децу и младе у настави (парадокси курикулума)** (проф. др Зорана Опачић)
- 11.45–12.30 **Српски роман у 2016. години** (проф. др Михајло Пантић)
- 12.30–13.30 **Трибина поводом јубилеја часописа „Свет речи”** (доц. др Милан Алексић);
Промоција издања Друштва (доц. др Ана Батас)

- 13.30–14.00 **Завршна реч и подела Потврда о учешћу на
58. РЗС**
- 14.00 **Годишња редовна скупштина Друштва**

НАПОМЕНА

Управа Друштва задржава право измене програма.

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ”

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ У ШКОЛСКОЈ 2016/17. ГОДИНИ

Награда за најуспешније писмене задатке

Овогодишње такмичење ученика средњих школа из књижевности за најуспешнији писмени задатак било је посвећено обележавању следећих годишњица:

- 125 година од рођења Иве Андрића;
- 100 година од смрти Владислава Петковића Диса;
- 100 година од смрти Милутина Бојића;
- 50 година од смрти Владана Деснице;
- 40 година од смрти Милоша Црњанског.

Такмичење је обухватило израду другог школског писменог задатка на једну од следећих тема:

1. Функција приче у *Проклетој авлији* Иве Андрића
2. Визија људског живота у поезији Владислава Петковића Диса
3. Историјско и песничко у *Плавој гробници* Милутина Бојића
4. Судбина уметника у роману *Прољећа Ивана Галеба* Владана Деснице
5. Слика националне судбине у *Сеобама* Милоша Црњанског

Овогодишњи циклус такмичења показује даљи пораст интересовања тако да је Комисија била у прилици да прегледа шездесетак радова ученика средњих стручних школа и гимназија. Највећи број радова био је посвећен другој теми (*Визија људског живота у поезији Владислава Петковића Диса*). Приметан је пораст одговора есејистичког типа који често прелазе у лирско-медитативну прозу. С друге стране, иако малобројни, веома су квалитетни они одговори у којима се одабране теме промишљају у оквирима књижевноисторијске и књижевнотеоријске аргументације и представљају врло леп показатељ интерпретативних могућности својих аутора, њихово познавање књижевне и културне историје као и књижевне теорије. Задаци пристигли на овогодишње такмичење показатељ су врло високе писмености и језичке културе, а посебно су били занимљиви они међу њима који носе стилску упечатљивост и оригиналност.

Имајући наведено на уму, Комисија је донела одлуку да награди писмене задатке 5 (пет) ученика. Истовремено се награђују и њихови професори који су их за ово такмичење припремали. Комисија се захваљује свим ученицима и наставницима на учешћу у овом такмичењу, и упућује срдачне честитке награђеним ученицима и њиховим професорима.

ПРВА НАГРАДА

1. **Миња Томић, IV₈**, Пета београдска гимназија, Београд (предметни професор: Милица Шаренац)

ДРУГА НАГРАДА

1. **Сара Динић, IV₅**, Средња школа Варварин, Варварин (предметни професор: Зорица Дамњановић)
2. **Лара Ђелевић, III₆**, XIV београдска гимназија, Београд (предметни професор: Весна Гвозденац)

ТРЕЋА НАГРАДА

1. **Лидија Млађеновић, III₂**, Гимназија „Пиво Караматијевић”, Нова Варош
(предметни професор: Вера Бојовић)
2. **Дејана Коп, II₄**, XIII београдска гимназија, Београд
(предметни професор: Софија Ширадовић)

Републичка комисија

1. Проф. др Љиљана Бајић, Филолошки факултет, Београд
2. Проф. др Радивоје Микић, Филолошки факултет, Београд
3. Мр Верица М. Ракоњац Павловић, секретар Комисије, Београд
4. Проф. др Зона Мркаљ, Филолошки факултет, Београд
5. Проф. др Зорица Несторовић, председник Комисије, Филолошки факултет, Београд

ПИСМЕНИ ЗАДАТАК НАГРАЂЕН ПРВОМ НАГРАДОМ

Миња Томић, IV₈

Пета београдска гимназија, Београд

Професор: Милица Шаренац

СУДБИНА УМЕТНИКА У РОМАНУ „ПРОЉЕЋА ИВАНА ГАЛЕБА” ВЛАДАНА ДЕСНИЦЕ

У седамдесет и три поглавља романа-есеја „Пролећа Ивана Галеба”, читалац прати рефлексије педесетогодишњег музичара прикованог за болнички кревет. Иван Галеб осмишљава своју стварност тако што лети у прошлост свога живота, и застаје на детињству као животном извору. Све проживљене године њему се, под теретом времена, чине стопљеним у једно, а неизвесним данима у болници сећање на минула времена – једини је тренутни ослонац. Иван Галеб, „јунак носталгичног сјећања и констелације” (Никола Ковач), услед околности које су га задесиле, сагледава свој досадашњи живот и испитује своје ставове, преплављен сећањима којима као да нема краја. Реагује на текуће и резимира проживљено, асоцијативно уводећи нове дискусије са самим собом. Асоцијације гради тако да се са једне мисли на другу готово неприметно прелази, сећања се мрсе, прекидају и међусобно употпуњују.

Уметник је рођен на тавану у тренутку када је, као вођен нагоном, пришао дечјој виолини брата своје баке; увидео је да је сваки њен тон јединствен и као такав способан да изрази „силу ствари”. Музика је постала смисао Галебовог живота. Рођени таленат био је на прагу светске славе, али се каријера у успону прекинула; озледа руке онемогућила је Галебово даље посвећивање животном позиву. Главни

јунак, међутим, своју коб доживљава као „сретно потрефљену несрећу”. Сматра да неуспех крунише човеково дело, да је њиме уметник доведен до своје крајње границе, до коначне спознаје сопствених могућности; стога верује да случајна повреда руке, чиме је препречен његов даљи напредак, у ствари означава час у ком је он дошао до врхунца своје славе, након чега свакако не би могао даље напредовати. Откада је живот Ивана Галеба као виолинисте завршен, а када и сама могућност живота изван болнице виси о концу, сваки леп и ведар дан га из кревета одводи у детињство – „прегршт бесмртности”. Болничка атмосфера, сама по себи, такође усмерава човека на сагледавање свога живота, а и затвореност у простору, као таква, одређује поглед на стварност из угла прошлости. Подробним анализирањем појединости био је заокупљен и пре него што га је болничка соба на то условила; као да је Ивану Галебу минуциозност напросто урођена (још као дете, имао је изванредан слух за тонове изван људске природе). Флуидно и апстрактно њему је одувек било пријемчивије од конкретне стварности. Из медитација које преплављују целокупну бит Ивана Галеба потекла је и љубав према самоћи, и интровертност као основна црта његове личности. Наслеђена нејакост и крхкост тела ослободила је простор за Галебово испуњавање духовним садржајима, и учинила да посматрачки приступ буде уметников одговор на стварност. Иван Галеб поседује нежност и осећајност меланхоличног виолинисте, али је истовремено и резонујући, аналитички писац који разматра о најважнијим животним питањима. Он је човек свестраних интересовања који све предмете свога посматрања користи као образац за потоње животно искуство или став о свету. Занима се – услед животних околности које су га ка томе усмериле, деликатне природе због које анализира више него што делује, а и широког образовања и мудрости које је стекао током времена – за широк круг питања човекове судбине. Размишља о уопштеном виђењу лепоте, патње, кривице, воље, заборавља. Износи и преиспитује туђе и сопствене ставове о животу, смрти,

вери, истини, власти. Расправља о филозофији и религији, о драмској уметности и музици. Тако, на пример, даје свој суд и о самој уметности као људској делатности. Сматра је уједно „и најнаивнијом и најпрепреденијом” од свих других области проучавања људског духа. Види је као пут до скривеног, дубљег слоја људског бића. Развија и теорију о модерној структури романа којом би се захватили дубински слојеви човекове душе, и која се мора мењати у складу са временом у ком настаје. Сви доживљаји, осећања и ставови Ивана Галеба као да се импулсом преносе; једна мисао побуђује другу. Свака мисао Ивана Галеба, међутим, као да је невидљиво обузета смрћу. Животним искуством је дошао до закључка да је смрт заправо „једино што нам се у животу стварно догађа”. Верује да је она наш „највиши стваралачки акт”, а да су сва друга животна дела настала из жеље да се са њом изборимо, да је победимо, да идемо против „реалности реалног”. Срећа је привилегија детињства, и заувек је заточен у њему, па као да се бесмртна душа детета губи одрастањем, док смрт стрпљиво чека свој тренутак. Иван Галеб, такође, увиђа да човек само у младости дубоко доживљава чулни живот и да попут дрвета осећа и најмањи дах ветра. У даљем животу се прекидају везе са природом, човек вреднује огољено „ја”, све док се у старости, приближавањем краја, поново не врати свом почетку. Тако се, и у тренутку садашње Галебове стварности, он на неки начин враћа себи, и дубље повезује са опажајима у природи, него са људима у околини. Верује да је детињство условило све што му се у даљем животу догодило, па свој фокус баца управо на сећања из тог периода живота. Наиме, Иван Галеб је део породице која је својим поморским занимањем остала помало мистична и никад у потпуности блиска тананој души виолинисте. Нико од њих није разумео да Галеба, на пример, свака мелодија покреће на сузе, јер је осећао да је, у својој суштини, „свака музика тужна”. Његово детињство обојено је бледим сећањем на трагично страдалог оца, никад у потпуности оствареном блискошћу са мајком, аутори-

тетом преког и енергичног деде, једноличних тетки према којима није развио никакво осећање, и баком, која је једина разумела његову уметничку црту и подржала његове снове.

Након што је одлучио да свој живот посвети виолини, отишао је из родног места на школовање у Италију. Повремене посете домовини биле су отрежњујуће и болне; увиђао је упадљиве промене и схватио да детињство, какво му је познато, више не може везивати за место, већ може да опстане само као успомена у њему самом – у мислима. Смрт га је читавог живота пратила у стопу, од самог детињства; очева кобна трагедија док је још био дете, „нека чудна болест” од које је умро: Галегов стриц, недуго затим смрт његове мајке (чиме су уздрмани сви темељи дотадашњег живота овог уметника), и смрти бабе и деде којима је и озваничен крај детињства Ивана Галеба. „Игре пролећа и смрти” обележиле су читаво његово трајање; у зрелом добу суочио се са губицима жене и ћерке, што је тешко поднео. Поднаслов романа крије и само уметничко схватање стварности као наизменично преплитање живота и смрти, па зато хрли ка пролећу, и у њему види спас од црне смрти. Страх од смрти главног јунака преточен је и у његов однос према спавању, када је сваки живот најближи коначном смирењу, па зато и у самом лицу спавајућих, како каже Станко Кораћ, Галег види „паничну чињеницу човјековог живота, чињеницу којој смо сви одреда подвргнути”. Сам процес спавања доживљава као нешто анимално, пусто и у исти мах злосутно. На лицу човека који спава види његову затајену, мрачну подсвест која не испољава лажи и боје као на јави. Овај музичар је и у младости слабо разликовао мисао од стварности; одувек је препредао замисли и догађаје. Махом га повређује дар неоткупивог памћења појединости који поседује, али је и могућност заборављања, коју би често пожелело, ван његове моћи. Утеху је, током година, нашао у пролазности као таквој, јер њоме догађај губи своју масу; само време све поравнава и уређује.

Детињство га, притом, прати у стопу као сенка, али му, и као сунце, указује на смер кретања по животном путу. Породична кућа начелничка, приобална, окупана далматинским сунцем, остала му је у сећању по једном дугачком ходнику. Тај ходник је представљао својеврсно раскршће светлости и сенке; једна његова страна сијала је као опале-на сунцем, а друга би вечно била замагљена. Граница светлости и сенке тога ходника пренела се у Галебов читав даљи живот и као да је пресекла и његово срце; уметник и своју мисао посматра као осунчану или под сенком, па тако и сваки догађај, одлуку, чак и град и државу коју би посетио – видео је кроз светлост или мрак. Сам живот поима као неизменично смењивање светла и тмине, и у тој њиховој игри себе поставља на страну светлости. Детињство дефинише као „предјел вјечито обасјан сунцем”, па се зато у мислима примиче баш њему. Занимљиво је да Иван Галеб још од најмлађих детињих дана вуче у себи наобјашњиву, велику бол коју у старости покушава да расточи и себи појасни. Одувек живи у „жалу за неповратним” – боли га заробљеност у границама тела и непрестано је, још у детињству, замишљао далеке просторе и неко друго време, у жељи за свеприсутношћу свог „ја”. Интензивно осећа физичку ограниченост себе и несразмерност бића. Свестан је да је живот „само један мртви рукавац времена” – стога је и у младости осећао носталгију за нечим неповратним, а непознатим. И као педесетогодишњак, након што је искусио свакојаке болове, сматра да је таква мука најтежа у животу. Иван Галеб је тип личности који унутрашњу стварност не сматра мање вредном од видљиве; штавише, става је да је сигурна истина једино „го човек који стрепи и страда”, а да је једина права стварост „стварност наше патње”. Тако и сваку филозофску мисао посматра само као израз осећања стварности. Правом реалношћу сматра све што његова свест може да створи; тако је, на пример, Бућко – фантастично биће у које је Галеб веровао као дете – постојао, управо због могућности да се замисли, и у свести оживи. Своје субјективистичко

поимање света Галеб употпуњује и својеврсним релативизмом, али и детерминизмом; сматра да „један начин осјећања вриједи мање-више колико и други”, а уједно је убеђен и у строгу предодређеност и неминовност људских поступака. Током свог одрастања, најчешће се суочава са самим собом, а мање бави односима са другима, мада је једна од значајних фигура, које су утицале на даљи ток живота Ивана Галеба, његов учитељ, фратар Анђео. С њим је Галеб, при посети родном крају, повео разговор о најважнијим питањима живота, из чега сазнајемо уметникове погледе на живот, смрт, веру, истину. Галебову немогућност да поверује у непобитност било које истине, фратар објашњава тиме што је он „права правцата уметничка природа”, који мисли целим својим телом и дубоко осећа, али без имало рационалности. Иван Галеб сматра да, по природи ствари, човек не треба да има утемељен поглед на религију, већ да човек себе треба „свакодневно умијати сумњом као водом”. Сав је скован од дилема и противречности, што иде у прилог његовом ставу да само обједињавањем супротних истина можемо увидети пуноћу живота; у јединству свих супротности је „предиво нашег живота”. Сматра да истина има више, и да су све превртљиве, несталне, да временом престају бити оно што јесу. Сматра да на контрадикцијама почива свет па зато мисли да је у животу потребно и веровати и не веровати, јер би у опредељености за једно „било изгубљена половина ствари”. Све противречности и њега чине целовитим, сложеним јунаком.

На крају Галебовог живота у болници, у најтежим, неизвесним тренуцима, присећа се онога што сматра „арзом и тезом нашег животног духа” – стална игра светлости и сенке, односно пролећа и смрти. Пролећа су „детинство зрака” – само њихово постојање обасјава и мир и бол, изравнава и изједначава сва осећања. У хладноћи болничке собе чезне за сећањем која би му осунчала мисао, а то је детинство као период живота у ком се стварност показала у свом најлепшем светлу. Сећање на сунчане дане буди у њему наду у даљи

живот, „у још једно пролеће”, у светлу будућности изван сивила болничких зидова. Пратимо Ивана Галеба у стању психичке снаге, али и свеопште немоћи, када се његове мисли преплићу и кидају. При крају своје битке за слободу, у неизвесности будућности, све посматра као истодобно присутно и измирено; и прошлост и садашњост, и радост и бол у животу. Из болнице излази помирен са свиме што се збило; осећа да је у животу дао све од себе, а и да је сам живот из њега исцрпао све сокове. Топлина сунца га преплављује док из болнице излази прочишћених, препорођених мисли, у једно ново пролеће, нову наду која ће вечно играти са смрћу, али ју је на крају романа надгласала и победила.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРОФЕСОРА

Рад беспрекорно писмен и вишеструко посебан. Посебна је дубина промишљања, медитативних, есејистичких и филозофских опсервација. Посебног богатства и колоритности тих опажања. Специфично уједначене, мирне и уравнотежене синтаксе, богато тонираног лексичког фонда. Овај посебно сложен и, данашњим матурантским генерацијама врло стран и непривлачан роман, у потпуности је (д)оживљен у овом писменом задатку. Вансеријски одговор на задату тему.

Одличан (5) Милица Шаренац

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Награђени рад ученице Миње Томић с правом заслужује титулу најбољег писменог задатка на овом такмичењу. У њему су складно удружени (1) одлично познавање романа *Пролећа Ивана Галеба* Владана Деснице, (2) изузетне моћи

тумачења херметичне прозе филозофског типа, (3) суверено владање теоријом романа и (4) одлично познавање структуре модерног романа. На одабраним примерима ученица убедљиво реконструише дијалектичку перспективу погледа на свет главног јунака овог дела и, што је посебно важно, убедљиво тумачи антрополошки и естетички контекст његове мисли. Композиционо складан, прецизан, потпун, комплексне реченице и одличне аргументације, овај рад у свему представља израз зрелости свога аутора.

Републичка комисија

**ЛИТЕРАРНЕ СЕКЦИЈЕ – НАГРАДА
„ПРОФ. ДР СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

**ТАКМИЧЕЊЕ ЛИТЕРАРНИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ
И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ**

Све литерарне секције које су учествовале на Конкурсу Друштва показале су солидну организованост, богатство идеја и садржаја, разноврсност метода рада и изузетне резултате. Свака секција одсликава у свему атмосферу и начин рада у својој школи. Највеће су разлике у степену организованости секција као ваннаставних активности. У приложеној документацији има секција које тај сегмент не приказују у целини, него расуто, негде се случајно нађе и списак чланова секције, колико је састанака одржано и сл.

Литерарне секције имају своје место у културној делатности школа, уз рецитаторску, драмску и новинарску секцију и наставне предмете уметности – музичку и ликовну, страних језика и сл. Природно је да се према условима школе у том богатом програму и афирмацији културних делатности највише ангажују секције наставе српског језика, односно српског језика и књижевности. Једино је необично да су у приказивању културне делатности школе у свим видовима и манифестацијама увек наглашене акције исте секције. У документацији елоквентно варирају само ти исти резултати заоденути богатом функцијом савремене школе.

За похвалу је систематичан и креативан подухват професора који са ентузијазмом и одговорношћу развијају рад литерарних секција негујући самостално литерарно стваралаштво ученика развијајући љубав према књизи и свом језику. Афирмативни резултати су скромно забележени.

Републичка комисија за преглед такмичарског материјала, вредновање резултата и утврђивање ранга пријављених литерарних секција закључила је да се награде следеће секције за школску 2015/16. годину:

ОСНОВНА ШКОЛА

I НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Браћа Недић”, Осечина
Професор: Лидија Марић Јовановић

II НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Никола Тесла”, Београд
Професор: Александра Дракулић

III НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Др Драган Херцог”, Београд
Професор: Ивана Ковачевић

СРЕДЊА ШКОЛА

I НАГРАДА

1. Литерарна секција Филолошке гимназије, Београд
Професор: Лела Росић
2. Литерарна секција „Сремац” – Економска школа
„Нада Димић”, Земун
Професор: Снежана Обрадовић

II НАГРАДА

1. Литерарна секција Карловачке гимназије, Сремски Карловци
Професори: Маја Стокин, Љиљана Малетин Војводић, Мерима Аранитовић

III НАГРАДА

1. Литерарна секција Ваљевске гимназије, Ваљево
Професор: Милена Милисављевић

Републичка комисија

1. Проф. др Бошко Сувајџић, потпредседник Друштва, председник Комисије
2. Босилка Милић, секретар Друштва, секретар Комисије
3. Мр Злата Златановић, члан Управе Друштва
4. Мср Мина Ђурић, члан Управе Друштва
5. Бранка Максимовић, члан Управе Друштва

ЛИНГВИСТИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ

Према пропозицијама такмичења лингвистичких секција обухвата се рад секција у току једне школске године. На Зимском семинару проглашавају се и награђују дипломом и књигама лингвистичке секције, као и наставници који воде њихов стручни рад.

На конкурс за избор најбољих лингвистичких секција који организује Друштво за српски језик и књижевност Србије и Вукова задужбина пријавиле су се лингвистичке секције основних и средњих школа Србије.

На састанку одржаном 20. децембра 2016. године, приликом одлучивања о додели награда, Комисија се руководила критеријумима Правилника о такмичењу лингвистичких секција и констатовала је да су секције својим инвентивним програмима рада, разноликошћу метода и приступа језичкој материји, као и бројем истраживачких радова које су обрадиле, знатно допринеле подизању квалитета наставе српског језика.

Стога је Комисија донела одлуку да се за 2015/2016. школску годину награде следеће лингвистичке секције:

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „Павле Савић”, Миријево, Београд
Професори: Весна Дукић и Сандра Ристивојевић
2. Лингвистичка секција ОШ „Браћа Недић”, Осечина
Професор: Драгица Пуљезевић

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Пожаревачке гимназије, Пожаревац
Професор: Марија Запутил
2. Лингвистичка секција Фармацеутско-физиотерапеутске школе, Београд
Професори: Јелена Стојиљковић и Биљана Петровић

ДРУГА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Филолошке гимназије, Београд
Професор: Биљана Бранић Латинковић
2. Лингвистичка секција Гимназије „Свети Сава”, Пожега
Професор: Јелена Јеверчић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција „Вељко Петровић”, Сомбор
Професор: Лидија Неранчић Чанда

2. Лингвистичка секција Друге крагујевачке гимназије,
Крагујевац
Професор: Јелена Стевановић

Похваљује се:

Лингвистичка секција Ваљевске гимназије, Ваљево
Професор: Милена Петровић

Републичка комисија

1. Проф. др Александар Милановић, председник Комисије, Филолошки факултет, Београд
2. Проф. др Весна Половина, члан Комисије, Филолошки факултет, Београд
3. Проф. др Милан Стакић, члан Комисије, Филолошки факултет, Београд
4. Надежда Милошевић, члан Управе Друштва, секретар Комисије
5. Јагода Жунић, члан Управе Друштва

ОСНОВНОШКОЛСКИ И СРЕДЊОШКОЛСКИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

КОНКУРС ЗА НАЈБОЉЕ ОСНОВНОШКОЛСКЕ И СРЕДЊОШКОЛСКЕ ЛИСТОВЕ И ЧАСОПИСЕ У ШКОЛСКОЈ 2015/2016. ГОДИНИ

Републичка комисија за преглед, вредновање и утврђивање ранга школских гласила основних и средњих школа, запажа да су гласила приспела на конкурс у великом броју нови листови и часописи који су високог ранга. Свакако је њихово омасовљење подстакнуто општим технолошким развојем у трећем миленијуму, али и законским нормативима у којима се школски листови и часописи посебно именују у стандардима и вредновању постигнућа ученика и школа. Конкурсом је основна школа уведена у ово такмичење за шк. 2009/2010. годину, а већ у овој приспелој групи за претходну школску годину изједначио се број квалитетних гласила основних школа са бројем гласила средњих школа.

Више нема потребе да се указује на концепцијску уређеност, јер то одликује већи број листова, нарочито часописе, који су стручно профилисани. Најзад се успело и у захтеву да ученици пишу и објављују своје прилоге, а не професори, да лист (часопис) буде ученички мислима и духом, изражава њихова интересовања, њихов живот и доживљаје. Наравно, вођени дометом свих наставних предмета, усмеравани главним и одговорним уредником, по правилу професором српског језика и књижевности, који води рад новинарске секције (ваннаставне активности овог наставног предмета). У групи награђених листова и часописа има наставника других струка који воде ученике у овој активности. За сваку је похвалу

њихов рад и креативност, уз то и одговорност пред ученицима и допринос угледу школе, али је минус за професоре српског језика и књижевности који су занемарили своју професију.

У јакој конкуренцији квалитетних школских листова и часописа било је тешко изабрати најбоље. Прецизним критеријумима Републичка комисија је и од најбољих одабрала оне који су се издвојили својим особеностима, пре свега лепотом ђачке речи која плени више од оних који графички и техникама штампе подсећају на многе добро стојеће журнале и листове. Радује чињеница да је у ужи избор ушла половина гласила.

Републичка комисија је једногласно донела одлуку да се за најбоље листове и часописе у току школске 2015/2016. године прогласе:

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. „НОВА ИСКРА” – Основна школа „Танаско Рајић”, Чачак
2. „ЂАЧКИ КУТАК” – Основна школа „Руђер Бошковић”, Београд

ДРУГА НАГРАДА

1. „ШКОЛА У ТРЕНДУ” – Основна школа „Карађорђе”, Горњи Матејевац
2. „РЕЧ” – Основна школа „Дуле Караклајић”, Лазаревац
3. „ЈЕЛЕНА” – Основна школа „Јелена Петковић”, Београд

ТРЕЋА НАГРАДА

1. „СОЛУНАЦ” – Основна школа „Никола Тесла”, Банатско Карађорђево
2. „ШКОЛСКО ЗВОНО” – Основна школа „Стојан Новаковић”, Блаце
3. „ПОД ПЛАВИМ КРОВОМ” – Основна школа „Павле Савић”, Београд

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. „ЗЛАТНИ ПРЕСЕК” – Школа за дизајн, Београд

ДРУГА НАГРАДА

1. „MEDICUS” – Медицинска школа „Др Андра Јовановић”, Шабац
2. „МОЗАИК” – Прехрамбено-хемијска школа, Ниш

ТРЕЋА НАГРАДА

1. „POLINFO” – Политехничка школа, Суботица
2. „ГИМНАЗИЈАЛАЦ” – Ваљевска гимназија, Ваљево
3. „РАЗВИТАК” – Пожаревачка гимназија, Пожаревац
4. „ПЕТЉА” – Техничка школа „Радоје Љубичић”, Ужице
5. „ГИМНАЗИЈСКИ ГЛАСНИК” – Шабачка гимназија, Шабац

Републичка комисија

1. Проф. др Вељко Брборић, потпредседник Друштва, председник Комисије
2. Босиљка Милић, секретар Друштва, секретар Комисије
3. Доц. др Милан Алексић, главни уредник часописа *Свет речи*
4. Доц. др Весна Ломпар, члан Управе Друштва
5. Мр Злата Златановић, члан Управе Друштва

Позивамо све заинтересоване да узму учешћа у наредном конкурсy за најбоље листове и часописе основних и средњих школа Србије.

**Друштво за српски језик и књижевност Србије
и редакција часописа *Свет речи*,
у циљу подстицања рада листова и часописа у
основним и средњим школама расписује**

К О Н К У Р С

за најуспешније листове и часописе
основних и средњих школа
објављене у школској 2016/2017. години.

Конкурс почиње даном објављивања, а завршава се 30. октобра 2017. године. Стручна комисија коју именује Управа Друштва и редакција *Света речи* прегледа све приспеле листове и часописе, бира и проглашава три најбоља резултата, објављује и награђује на Зимском семинару дипломом и наградом у књигама. Такође се резултати Конкурса објављују у *Информатору* – публикацији Друштва која прати рад Зимског семинара и у јануарском броју *Света речи*.

Може се вршити увид у све листове и часописе током Зимског семинара 2018. године у просторијама Друштва за српски језик и књижевност Србије, на Филолошком факултету, у Београду.

Школе се јављају на Конкурс својим листовима и часописима у обавезном штампаном облику.

Пријаву за Конкурс обавезно прослеђује званично школа.

Листове и часописе слати на адресу:
Друштво за српски језик и књижевност Србије
(Конкурс за школске листове и часописе)
Филолошки факултет, Студенски трг 3
11000 Београд, поштански факс 359

Рад часописа је саставни део годишњих програма образовно-васпитног рада школа и приликом јављања на конкурс Друштва пријаву за такмичење мора званично да проследи школа, и не само у електронском облику, иначе се пријављен учесник **дисквалификује**.

**ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ
СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
НАСТАВНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

**ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ
СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
НАСТАВНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА
У ШКОЛСКОЈ 2016/2017. ГОДИНИ**

ОБЈАВА ТАКМИЧЕЊА

ПОЗИВ НА КОНКУРС ЗА НАЈБОЉУ МЕТОДИЧКУ ПРИПРЕМУ
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА ИЛИ КЊИЖЕВНОСТИ

Друштво за српски језик и књижевност Србије расписује нови наградни конкурс за најбољу методичку припрему часа српског језика или књижевности. Поред уобичајених параметара које развијена припрема за час садржи, дозвољено је додати и различите прилоге (у зависности од наставне јединице која се обрађује).

Критеријуми који ће бити полазиште за процену квалитета припреме односиће се и на оригинални приступ и решења поставке часа. Вредноваће се стручност, креативност, примереност узрасту и допринос припреме методици као науци о настави. Један наставник на конкурс може послати само једну припрему. Обим припреме може бити од 12 до 15 страница (не рачунајући прилоге који, уколико се додају, могу имати обим до 5 страница). Фонт који се користи је Times New Roman, величина слова 12 (осим у напоменама, кад је 10). Припрема сме да садржи илустрације које је обавезно потписати, уколико су преузете (величина фонта 11). Препоручује се да припрема на крају садржи и литературу.

Овај део уредити према критеријумима за уређење литературе у часопису „Књижевност и језик”. За припрему не постоји формулар. Сваки наставник има право да на свој начин обликује и графички уреди методичку припрему с којом конкурише.

Рок за слање припрема је 15. децембар 2017. године. Додељиваће се три награде за најбоље припреме намењене основној школи и три награде за најбоље припреме намењене средњим стручним школама и гимназијама.

Сви пристигли квалитетни прилози биће, после Републичког зимског семинара наставника српског језика и књижевности, изложени на сајту Друштва за српски језик и књижевност Србије (уз обавезно навођење аутора) и, самим тим, доступни за даље коришћење у наставној пракси.

У комисији за одабир најквалитетнијих припрема налазиће се професори Методике наставе српског језика и књижевности са Филолошког факултета Универзитета у Београду. Са радошћу новог дружења и у нади да ћемо од овог такмичења сви имати вишеструке користи, срдечно вас поздрављам!

РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА

На Такмичење наставника српског језика и књижевности за најбољу методичку припрему пристигло је 58 прилога, које су као угледне часове осмислили и послали на овај конкурс наставници српског језика и књижевности из целе Србије.

На основу детаљног увида чланова Комисије у квалитет методичких припрема, одлучено је да је непотребно раздвајати основну од средње школе и рангирати посебно успехе наставника који раде са млађим или старијим ученицима, те се ове године награде додељују здружено: једно прво место, два друга места и три трећа места.

Надамо се да ће одзив наставника, као и квалитет прилога које ће нам они убудуће слати, бити на још вишем

нивоу, што ће се одразити и на број награђених наредних година.

Најбоља методичка припрема биће одштампана у *Летопису* Друштва за 2016. годину, а остале награђене припреме наћи ће се на сајту Друштва, након реализације Републичког зимског семинара.

ПРВА НАГРАДА

1. Мирјана Стакић Савковић, Филолошка гимназија, Београд
Тема: *Жанровске варијације у стваралаштву ученика*

ДРУГА НАГРАДА

1. Саша Чорболоковић, Основна школа „3. октобар”, Бор
Тема: *Извођење (суфиксација)*
2. Весна Сеничић, Гимназија, Краљево
Тема: Хорхе Луис Борхес *Чекање* (са освртом на *Алеф* и *Пеишчану књигу*)

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Наташа Ивковић, Костолац
Тема: *Примање писмености код Срба*
2. Цица Бацић, ОШ „Жабаре”, Крушевац
Тема: *О драми и позоришту на примеру текста „Биберче”, Љубише Ђокића*
3. Марко Глишић, ОШ „Светозар Марковић”, Крагујевац
Тема: *Књижевни родови*

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Методичка припрема *Жанровске варијације у стваралаштву ученика*, колегинице Мирјане Стакић Савковић,

професорке у Филолошкој гимназији у Београду, представља веома добро осмишљену припрему за час, сходну завидним потенцијалима ученика Филолошке гимназије. Ова амбициозно замишљена методичка поставка, са исходима изнад просека, показује се као применљива и у другим средњим школама, јер обликована структура часа и наставни садржаји представљају изазов за ученике, подстичу машту, креативност и развој културе изражавања кроз интраобласну корелацију. Предуслов успешног рада на часу јесте ваљана обрада приповетке Лазе Лазаревића *Први пут с оцем на јутрење*, али и утемељено стечено знање из теорије књижевности. Ученички домаћи радови, заправо тематски усмерене жанровске варијације, истовремено омогућавају интензивније и инвентивније понирање у свет Лазаревићевог дела, а такође показују степен познавања и могућности употребе изражајних средстава народне поезије и прозе, те сагледавање приповедне проблематике из различитих ресурса. Највећи квалитет ове првонаграђене припреме јесте креативно ангажовање ученика подстакнутих на ширење знања кроз стваралаштво.

Републичка комисија

1. Проф. др Љиљана Бајић, члан Управе Друштва
2. Проф. др Зона Мркаљ, председник Друштва и Комисије
3. Проф. др Вељко Брборић, потпредседник Друштва
4. Проф. др Драгана Вељковић Станковић, члан Комисије
5. Др Наташа Станковић Шошо, секретар Комисије

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

(Извод из Правилника и Пропозиција такмичења)

Циљ такмичења

Такмичење има за циљ:

- да афирмише најквалитетније резултате у настави српског језика и језичке културе;
- да подстакне ученике на стицање трајнијих лингвистичких знања о матерњем језику, да теоријска знања о језичким појавама и правописној норми успешно примењују;
- да допринесе да ученици боље и потпуније усвоје књижевнојезичку норму, да побољшају своје изражајне способности и да се комплетно служе књижевним језиком;
- стицањем целовите слике о матерњем језику, квалитативно вишим приступом у проучавању језичке организације и законитости језика, такмичење треба код ученика да развије сазнање о значају књижевног језика и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Вукова задужбина.

Такмичења се спроводе на следећим нивоима:

- школско;
- општинско;
- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активни наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активни наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајуће подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Републичко такмичење организује у оквиру **Ђачког Вуковог сабора** Друштво, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Вуковом задужином. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 5, 6, 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском и окружном такмичењу, а ученици 7. и 8. разреда и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда средњих школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и Републичком такмичењу.

Општине са једном средњом школом треба да се прикључе најближој општини.

Да би ученик учествовао на вишем ступњу такмичења, мора да учествује на претходном ступњу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 80% од могућих поена (минимум 16 бодова) на општинском такмичењу.

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

На Републичком такмичењу учествују ученици средњих школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

Од ученика који су се квалификовали за Републичко такмичење, иду сви који су освојили максимум поена.

Уколико не буде довољно ученика који би задовољили ове критеријуме, ниво такмичења се неће спуштати, већ ће број учесника бити мањи од предвиђеног.

Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такмичења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, **у року од три дана по одржаном такмичењу.**

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром.

Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено (на 10 дана пред такмичење) доставља их Министарству просвете и науке Србије, које се стара о њиховом умножавању и дистрибуцији.

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

- Школско такмичење – до краја фебруара 2017. године
- Општинско такмичење – 18. 03. 2017. године у 10.00 сати
- Окружно такмичење – 09. 04. 2017. године у 10.00 сати
- Републичко такмичење – 27. 05. 2017. године у 10.00 сати
(Тршић)

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

- Школско такмичење – до краја фебруара 2017. године
- Општинско такмичење – 05. 03. 2017. године у 10.00 сати
- Окружно такмичење – 29. 04. 2017. године у 10.00 сати
- Републичко такмичење – 28. 05. 2017. године у 10.00 сати
(Тршић)

Сви нивои такмичења (сем школских) одржавају се у исто време према календару такмичења, са почетком у 10.00 часова. Такмичење ван утврђеног календара се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва.

На нивоима општинског и окружног (градског) такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 поена. На Републичком такмичењу прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19 бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће место на општинском и окружном нивоу додељују школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Вукова задужбина;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете и науке и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из српског језика на факултетима где се полаже српски.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи

тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа** председнику комисије на одговарајућем нивоу (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења. Председник комисије је дужан да у року од 7 дана по добијеном приговору да писмени одговор са образложењем комисије (на Републичком такмичењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује школи.

Напомена: На такмичењима се користи *Правопис српскога језика* Матице српске, издање 2010. године, Пешикан, Пижурица, Јерковић, уређивачки одбор: Пешикан, Дешић, Остојић, Станојчић.

ПРОГРАМ ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

ОСНОВНА ШКОЛА

1. Програми такмичења за све разреде и за све ступњеве такмичења
2. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима може бити тестирано на било којем нивоу и у било ком разреду.

ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Наставни садржаји реализовани у оквиру редовне наставе у току 1. полугодишта и почетком 2. полугодишта
2. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Садржаји предвиђени за школско такмичење и ново градиво реализовано до овог нивоа такмичења

5. разред

Проста реченица. Главни реченични чланови: субјекат – независни члан реченице, предикат – централни члан реченице. Именски предикат. Зависни реченични чланови: прави и неправи објекат – допуне глагола, прилошке одредбе (за место, време, начин, узрок, меру и количину); атрибут и апозиција.

Променљиве и непроменљиве врсте речи. Бројне именице. Промена именица (деклинација); граматичка основа, наставак за облик, појам падежа.

Основне функције и значења падежа.

Придеви – значење и врсте придева; слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. Грађење, промена: компарација придева; функција придева у реченици, придевски вид.

Правопис: писање присвојних придева са наставцима **-ски, -ов, -ев, -ин**; писање управног говора; писање вишечланих географских имена; писање основних и редних бројева. Писање придева изведених од именица у чијој се основи налази **ј (армијски)**.

6. разред

Реченица (основни појмови): Комуникативна реченица (синтаксичко-комуникативна јединица која представља целовиту поруку) и предикатска реченица (синтаксичка јединица која садржи глагол у личном облику).

Независне и зависне предикатске реченице.

Вежбе у исказивању реченичних чланова речју, синтагмом и зависном реченицом.

Комуникативне реченице које се састоје од једне независне предикатске реченице и од више њих.

Подела речи по настанку: просте, изведене и сложене. Суфикси – разликовање суфикса од граматичких наставака; творбена основа; корен речи. Примери изведених именица, придева и глагола (**певач**, **школски**, **школовати се**).

Сложенице, примери сложених речи насталих срастањем двеју или више речи, односно њихових творбених основа; просто срастање и срастање са спојним вокалом (**Бео/град**, **пар/о/брод**). Префикси; примери именица, придева и глагола насталих префиксацијом (**праунук**, **превелик**, **научити**).

Атрибутска и предикатска функција именица и придева. Самогласници и сугласници; слоготворно **р**. Подела речи на слогове. Подела сугласника по месту изговора и по звучности.

Гласовне промене и алтернације – уочавање у грађењу и промени речи: палатализација и сибиларизација; непостојано **а**; промена **л** у **о**; једначење сугласника по звучности (одступања у писаном језику); једначење сугласника по месту изговора; јотовање; асимилација и сажимање самогласника; губљење сугласника.

Правопис: писање речце **ли** уз глаголе; писање речце и префикса **не** уз глаголе, именице и придеве; писање **нај** у суперлативима; употреба великог слова.

Писање одричних заменица уз предлоге.

Писање заменица у обраћању: **Ви, Ваш.**

Писање имена васионских тела – једночланих и вишечланих.

7. разред

Врсте речи: променљиве и непроменљиве (систематизација и проширивање постојећих знања); подврсте речи. Граматичке категорије променљивих речи (код именица: род; број и падеж; код придева: род, број, падеж, вид, степен поређења; код променљивих прилога: степен поређења; код глагола: глаголски вид; глаголски облик, лице, број, род, стање, потврдност / одричност. Гласовне промене у промени облика речи (нормативна решења).

Појам синтагме. Састав именичке синтагме: главна реч и атрибути. Апозиција. Апозитив.

Врсте глагола: безлични (имперсонални) и лични (персонални); прелазни, непрелазни и повратни. Безличне реченице. Састав реченице у вези са врстама глагола (обнављање и проширивање); (граматички) субјекат, предикат (глаголски и именски), прави и неправи објекат, логички субјекат. Прилошке одредбе за место, време, начин, узрок, меру и

количину. Реченични чланови исказани речју и синтагмом. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни.

Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне, узвичне.

Навикавање ученика на коришћење правописа (школско издање). Садржаји из правописа савладани у претходним разредима.

8. разред

Српски језик међу другим словенским језицима. Дијалекти српског језика (основни подаци). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни језик. Појам нормирања.

Развој српског књижевног језика: српкословенски, рускословенски, славеносрпски, Вукова реформа језика, писма и правописа, књижевни језик Срба од Вука до данас (основни подаци). Развој лексике српског језика (основни подаци).

Језици националних мањина (основни подаци).

Језик свакодневне комуникације – говорени и писани.

Главне особине писаних стилова јавне комуникације – публицистичког, научног, административног.

Синтагме – придевске, прилошке, глаголске.

Основне функције и значења глаголских облика (обнављање и проширивање знање). Употреба глаголских облика у приповедању.

Грађење речи – обнављање; комбиновано грађење, грађење претварањем. Гласовне промене у вези са грађењем речи (само скретање пажње на нормативна решења). Систематизовање садржаја из правописа: употреба великог слова, интерпункција, спојено и растављено писање речи; писање скраћеница; растављање речи на крају реда.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ (ГРАДСКО)

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Наставни садржаји предвиђени за претходне ступњеве такмичења и следеће градиво

5. разред

Именичке заменице – личне заменице; промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица **себе, се**; неличне именичке заменице.

Глаголи – несвршени и свршени; прелазни, непрелазни и повратни глаголи. Инфинитив и инфинитивна основа; грађење и основна функција глаголских облика: презент, презентска основа, наглашени и ненаглашени облик презента помоћних глагола; радни глаголски придев; перфекат; футур I.

Правопис: писање заменица **Ви** и **Ваш** у обраћању; писање одричне речце **не**; писање **нај** у суперлативима. Тачка и запета. Запета уз вокатив и апозицију. Неколико тачака. Цртица.

6. разред

Придевске заменице: разликовање по значењу и функцији – присвојне, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне; употреба повратне заменице **свој**.

Грађење и значења глаголских облика: аорист (стилска обележеност), футур II; имперфекат; плусквамперфекат; императив; потенцијал; трпни глаголски придев; глаголски прилози. Прости и сложени глаголски облици. Лични и нелични глаголски облици.

Правопис: писање глаголских облика које ученици често погрешно пишу (радни глаголски придев, аорист, потенцијал, перфекат, футур I).

Интерпункција после узвика.

Растављање речи на крају реда.

7. разред

Језик Словена у прапостојбини. Сеобе Словена и стварање словенских језика. Стварање старословенског језика: мисија Ћирила и Методија. Примање писмености код Срба. Старословенска писма: глагољица и ћирилица. Старословенски споменици са српског тла.

Значења и употребе падежа (систематизација и проширивање постојећих знања). Падежи за означавање места завршетка кретања и места налажења. Падежна синонимија.

Комуникативна реченица као синтаксичка јединица састављена од најмање једне независне предикатске реченице. Комуникативне реченице састављене од двеју (или више) независних предикатских реченица у напоредном односу: саставном (укључујући и закључни), раставном, супротном (укључујући и искључни).

Интерпункција у сложеној реченици (запета, тачка и запета).

8. разред

Зависне предикатске реченице: обележја (зависни везници, везнички спојеви и др.); врсте: изричне (изричне у ужем смислу и зависноупитне), односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене; конституентска функција у оквиру више реченице (независне или зависне) или синтагме. Интерпункција у вези са зависним реченицама. Напоредни односи међу зависним реченицама (саставни, раставни, супротни).

Главна правила стандардне акценатске норме и систематизовање знања о акцентима из претходних разреда.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Наставни садржаји предвиђени за претходне ступњеве такмичења и следеће градиво

7. разред

Појам актива и пасива. Пасив саграђен са речцом **се** и пасив саграђен са трпним придевом.

Конгруенција – основни појмови. Слагање придева и глагола са именицом у реченици. Конгруентне категорије придева (род, број, падеж) и глагола (лице, број, евентуално род).

Уочавање разлике између кратких акцената. Реченични акценат.

Црта. Заграда. Запета у набрајању скраћеница.

8. разред

Исказивање реченичних чланова зависном реченицом и предлошко-падежном конструкцијом. Изражавање помоћу глагола (*Очекивали су да авион полети; Авион је полетео иако је била магла*) и глаголских именица (*Очекивали су полетање авиона; Авион је полетео упркос магли*). Преимућства именичког начина изражавања (у неким случајевима оно је прецизније и економичније) и њене мане (сликовитост се губи, а реченица теже прати).

Једнозначне и вишезначне речи; хомонимија. Приказивање полисемије и хомонимије у великим једнојезичним речницима. Метафора и метонимија као начини да реч стекне нова значења (*крило (птице) → крило зграде* – метафора; *Моја школа је близу → Цела школа иде на излет* – метонимија).

Прилагођено писање имена из страних језика. Писање полусложеница.

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

1. Програми такмичења за све разреде и за све ступњеве такмичења
2. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима може бити тестирано на било којем нивоу и у било ком разреду.

ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Наставни садржаји реализовани у оквиру редовне наставе у току 1. полугодишта и почетком 2. полугодишта
2. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Садржаји предвиђени за школско такмичење и ново градиво реализовано до овог нивоа такмичења

1. разред

Општи појмови о језику.

Место језика у људском животу. Битна својства језика.

Језик и комуникација.

Књижевни језик.

Раслојавање језика. Језик, дијалект и социолект. Језичка норма и стандардизација. Књижевни језик. Функционални стилови. Нестандардни језички варијетети.

Дијалекти српског језика (критеријуми, подела, називи, размештај, основне особине). Дијалекатска основица српског књижевног језика.

Књижевни језици на српском језичком подручју до 20. века.

Језички систем и науке које се њиме баве.

Језик као систем знакова.

Фонетика и фонологија. Гласови и фонеме. Слог. Прозодија.

Морфологија. Реч и морфеме. Врсте морфема. Морфологија у ужем смислу (промена речи). Грађење речи.

Синтакса. Реченица као језичка и комуникативна јединица.

Лексикологија. Лексеме. Лексички фонд (речник, лексика). Граматике и речници српског језика.

Правопис: основни принципи правописа српског књижевног језика.

2. разред

Књижевни језик.

Почетак стандардизације српског књижевног језика и правописа у првој половини 20. века. Развој српског књижевног језика у 19. и 20. веку.

Основни принципи српске књижевне норме. Екавски и ијекавски изговор. Ћирилица и латиница.

Морфологија (у ужем смислу):

Врсте речи. Променљиве и непроменљиве речи. Морфолошке и класификационе категорије речи. Именице. Именичке категорије (падеж и број; род). Врсте именица. Основно о деκлинацији именица.

Придеви. Придевске категорије (род, број, падеж, вид, степен поређења). Врсте придева. Основне карактеристике деκлинације и компарације придева.

Правопис: правописни знаци. Растављање речи на крају ретка.

3. разред

Грађење речи.

Основни појмови о извођењу (деривацији) речи. Важнији модели за извођење именица, придева и глагола.

Основни појмови о грађењу сложеница и полусложеница. Правописна решења.

Лексикологија (са елементима терминологије и фразеологије): значењски (семантички) и формални односи међу лексемама: синонимија; антонимија; полисемија и хомонимија; метафорична и метонимијска значења; стилска вредност лексема: лексика и функционални стилови; поетска

лексика, варијантска лексика, дијалектизми и регионализми; архаизми и историзми; неологизми; жаргонизми; вулгаризми; речи пореклом из страних језика и калкови (дословне преведенице) и однос према њима. Речници страних речи.

Најважнији префикси (и префиксоиди) и суфикси (и суфиксоиди) пореклом из класичних језика.

Основни појмови о терминологији и терминима. Терминолошки речници.

Основни појмови о фразеологији и фразеолошким јединицама. Стилска вредност фразеолошких јединица. Клишеи и помодни изрази.

Правопис: писање негације; интерпункција.

4. разред

Падежни систем.

Појам падежног система и предлошко-падежних конструкција. Основне именичке, придевске и прилошке вредности падежних, односно предлошко-падежних конструкција. Падежна синонимија. Поливалентност падежа. Предлошки изрази.

Конгруенција: дефиниција и основни појмови; граматичка и семантичка конгруенција.

Систем зависних реченица: Обележја зависних реченица. Три основна типа вредности зависних реченица (именичке, придевске и прилошке). Главне врсте зависних реченица: изричне (са управним и неуправним говором), односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, поредбене и последичне. Везнички изрази.

Систем независних реченица: општи појмови о врстама независних реченица, њиховим обележјима и функцијама. Обавештајне, упитне, жељне, заповедне и узвичне реченице.

Глаголски вид: главна видска значења и начин њиховог обележавања.

Глаголска времена и глаголски начин: основни појмови. Временска и модална значења личних глаголских облика:

презента, перфекта, крњег перфекта, аориста, имперфекта, плусквамперфекта, футура I, футура II, императива и потенцијала.

Правопис: интерпункција.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ (ГРАДСКО)

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Садржаји предвиђени за општинско такмичење и ново градиво

1. разред

Фонетика (са фонологијом и морфофонологијом).

Гласовни систем српског књижевног језика.

Фонолошки систем српског књижевног језика.

Дистинктивна функција српских фонема, најважније варијанте фонема; дистинктивна обележја.

Правопис: писање великог слова.

2. разред

Заменице: именичке заменице: личне и неличне. Придевске заменице. Деклинација заменица.

Бројеви: главни и редни бројеви. Врсте главних бројева: основни бројеви, збирни бројеви, бројне именице на **-ица** (двојица, тројица итд.), бројни придеви (**једни, -е, -а, двоји, -е, -а** итд.).

Правопис: скраћенице.

3. разред

Синтакса: реченице у ширем смислу (комуникативне реченице) и реченице у ужем смислу (предикатске реченице).

Речи (лексеми и морфосинтаксичке речи). Идентификовање морфосинтаксичких речи. Пуне речи (именичке, придевске и прилошке речи и глаголи) и помоћне речи (предлози, везници и речце).

Синтагма. Врсте синтагми (именичке, придевске, прилошке и глаголске синтагме).

Правопис: писање великог слова.

4. разред

Напоредне конструкције (координација). Појам напоредног односа. Обележавање напоредног односа. Главни типови напоредних конструкција: саставне, раставне, супротне, искључне, закључне и градационе.

Распоређивање синтаксичких јединица (основни појмови).

Информативна актуализација реченице и начини њеног обележавања (основни појмови).

Комуникативна кохезија. Начини успостављања веза међу деловима текста.

Специјалини типови независних реченица. (**Ево аутобуса! Пожар! Страшног ли врменена!** и др.).

Прагматика. Говорни чинови. Структура разговора и текста.

Правопис: састављено и растављено писање речи.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Садржаји предвиђени за претходне ступњеве такмичења и ново градиво

1. разред

Морфофонологија: морфофонолошке алтернације и њихова улога у промени и грађењу речи. Алтернације у српском књижевном језику (проширивање и утврђивање раније стечених знања). Правописна решења.

Правопис: речници и правописни приручници.

2. разред

Глаголи: непрелазни, прелазни и повратни глаголи. Подела глагола по виду. Морфолошке глаголске категорије: време и начин; лице и број (и род – код облика који разликују род); стање – актив и пасив; потврдност / одричност. Коњугација (глаголске основе, глаголске врсте, лични и нелични облици, облици пасива).

Правопис: састављено и растављено писање речи.

3. разред

Основне конструкције (и њихови модели) предикатске реченице: субјекатско-предикатска конструкција, рекцијске конструкције (с правим и неправим објектом), копулативне конструкције (с именским и прилошким предикативом), конструкције са семикопулативним глаголима (допунским предикативима). Прилошке одредбе.

Безличне именице. Реченице с логичким (семантичким) субјектом.

Правопис: транскрипција речи из страних језика.

4. разред

Општи појмови о језику.

Еволуција језика: развој језика у људској врсти, друштву и код појединаца. Настанак и развој писма.

Језик, култура и друштво.

Језик и друге друштвене категорије. Вишејезичност. Ставови према језику.

Типови језика: језици у свету. Језичка сродност. Језички типови и језичке универзалије.

Правопис: писање великог слова, транскрипција речи из страних језика.

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Правилник о организовању и спровођењу такмичења из српског језика и језичке културе садржи табеле, које организатори такмичења свих нивоа попуњавају и прослеђују са списковима организаторима вишег ступња такмичења.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су садржаји редовне наставе српског језика прописани **важећим** Наставним планом и програмом. Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

На такмичењима се користи *Правопис српскога језика Матице српске*, издање 2010. године, Пешикан, Пижурица, Јерковић, уређивачки одбор: Пешикан, Дешић, Остојић, Станојчић.

Напомене:

На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења (најмање 13 питања), као и градиво предвиђено за све претходне разреде (највише 7 питања).

Садржаји такмичења су у складу са прописаним Наставним планом и програмом.

Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (www.mpn.gov.rs).

Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити Наставни план и програм за дати разред и имати на уму различита решења појединих језичких питања која се могу наћи у акредитованим уџбеницима.

РЕЗУЛТАТИ
26. РЕПУБЛИЧКОГ ТАКМИЧЕЊА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

СЕДМИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Број бодова	Ранг
1.	Милош Милићев	Математичка гимназија	Београд	Душица Антанасковић	19	I
2.	Наталија Филиповић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Нишка Бања	Сузана Петровић	19	I
3.	Никола Митровић	ОШ „Димитрије Туцовић”	Чајетина	Душица Гускић	19	I
4.	Соња Парабуцки	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Ана Парошки	19	I
5.	Тања Квашчев	ОШ „Ратко Митровић”	Београд	Данка Буха	19	I
6.	Ана Бабић	ОШ „Руђер Бошковић”	Београд	Весна Луковић	18	II
7.	Ана Серафијановић	ОШ „Краљ Петар II Карађорђевић”	Београд	Марина Божић	18	II
8.	Анђела Шуковић	ОШ „Краљ Александар I”	Пожаревац	Нела Павловић	18	II
9.	Емилија Ристић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Стопања	Миодраг Сретеновић	18	II
10.	Ива Јовановић	ОШ „Јован Ристић”	Београд	Горана Глигоровић	18	II

11.	Јана Марковић	ОШ „Војвода Степа”	Београд	Александра Ристивојевић	18	II
12.	Ксенија Милаговић	ОШ „Краљ Петар Први”	Београд	Верица Стајић	18	II
13.	Маша Стаменковић	ОШ „Јосиф Костић”	Лесковац	Јадранка Милошевић	18	II
14.	Милица Тадић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	Ивана Стојановић	18	II
15.	Невена Јовановић	ОШ „Рајак Павићевић”	Бајина Башта	Весна Јекић	18	II
16.	Оља Пантелић	ОШ „Јован Стерија Поповић”	Вршац	Душанка Јаковљев	18	II
17.	Сенка Даруши	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Елемир	Јелена Решин	18	II
18.	Тамара Димишковић	ОШ „Деспот С. Лазаревић”	Београд	Александар Алексић	18	II
19.	Тијана Поњарац	ОШ „Јелена Ћетковић”	Београд	Славица Обрадовић	18	II
20.	Урош Тркуља	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Београд	Наташа Васић	18	II
21.	Борис Рајић	ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина	Ђурђа Стаменић	17	III
22.	Вук Трајановић	ОШ „Станислав Сремчевић”	Крагујевац	Марија Радовановић	17	III
23.	Елена Миленковић	ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина	Марија Радовановић	17	III
24.	Ива Крстић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	Јелена Пецарски	17	III
25.	Ивана Михајловић	ОШ „Сава Мунђан”	Крушчица	Јасмина Денђан	17	III

26.	Јована Ковачевић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Београд	Мирјана Петровић Тешић	17	III
27.	Љубица Миловановић	ОШ „14. октобар”	Београд	Јелена Војиновић Ђалић	17	III
28.	Магдалена Нешковић	ОШ „Светозар Милетић”	Београд	Драган Марковић	17	III
29.	Марија Николић	ОШ „Франце Прешерн”	Београд	Јелена Палавестрић	17	III
30.	Марко Игрутиновић	ОШ „Момчило Настасијевић”	Горњи Милановац	Слободанка Тришић	17	III
31.	Мила Шкорић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Суботица	Сања Мормер	17	III
32.	Мина Милутиновић	ОШ „Бранко Радичевић”	Крушевац	Зорица Гајић	17	III
33.	Нађа Митић	ОШ „Свети Сава”	Ниш	Ива Стојадиновић Јованоски	17	III
34.	Софија Петровић	ОШ „Петар Кочич”	Инђија	С. Шћевак	17	III
35.	Таида Мехонић	ОШ „В. П. Валтер”	Пријеполје	Дејана Ракоњац	17	III
36.	Тамара Секулић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Клупци	Миленија Мићановић Петрушевска	17	III

ОСМИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Број бодова	Ранг
1.	Јелена Бројић	ОШ „Мајшански пут”	Суботица	Никола Ножинић	19	I
2.	Жарко Ивковић	ОШ „Синиша Јанић”	Власотинце	Милованка Пешић	18	II
3.	Сава Милановић	ОШ „Кнегиња Милица”	Београд	Ивана Путрић	18	II
4.	Теодора Цвејић	ОШ „Миодраг Чајетинац Чајка”	Трстеник	Душанка Пештерац	18	II
5.	Ања Ловрић	ОШ „Душан Јерковић”	Рума	Госпа Станојевић	17	III
6.	Даница Цветковић	ОШ „Ратко Павковић Ћићко”	Прокупље	Драгана Петровић	17	III
7.	Душан Пешић	ОШ „Лазар Саватић”	Београд	Виолета Костовић	17	III
8.	Милица Д. Гроздановић	ОШ „Васа Чарапић”	Београд	Ана Ристић Вучковић	17	III
9.	Мина Вукосављевић	ОШ „Кадињача”	Лозница	Маја Стефановић	17	III
10.	Невена Кокотовић	ОШ „Михајло Пупин”	Београд	Светлана Николић	17	III
11.	Нела Деспотовић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Опово	Емил Вељић	17	III

ПРВИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Број бодова	Ранг
1.	Бранислав Веселиновић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Мирјана Грдинић	20	I
2.	Данијел Миливојевић	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница	Маријана Павловић	20	I
3	Мила Симојловић	Филолошка гимназија	Београд	Слајана Савовић	20	I
4.	Дуња Остојић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Мирјана Грдинић	19	II
5.	Јелена В. Маслак	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Ксенија Беч	19	II
6.	Катарина Војиновић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Мирјана Грдинић	19	II
7.	Милица Јоџић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Душка Коларов	19	II
8.	Теодора Кочић	Средња школа	Свилајнац	Александра Николић	19	II
9.	Тодор Мајсоторовић	Гимназија „Свети Сава”	Београд	Аиџа Аландер	19	II
10.	Александра Аврамовић	Гимназија „Б. Петронијевић”	Уб	Милица Милошевић Манојловић	18	III
11.	Александра Радојковић	Гимназија	Смедерево	Маријана Николић	18	III
12.	Александра Цветковић	Гимназија	Смедерево	Александра Милошевић Јовановић	18	III
13.	Андреја Ђорђевић	Гимназија	Лесковац	Светлана Коџић	18	III
14.	Јана Марковић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Биљана Ерчић	18	III
15.	Јелена Гајић	Медицинска школа	Сомбор	Маријана Секулић	18	III

16.	Марија Благојевић	Гимназија „Вук Караџић”	Трстеник	Гордана Миљковић	18	III
17.	Наталија Миљковић	Медицинска школа	Крушевац	Биљана Солеша	18	III
18.	Сара Милијановић	Гимназија	Младеновац	Катарина Ђурић Пешић	18	III
19.	Соња Степанов	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Мирјана Грдинић	18	III
20.	Тамара Бјелац	Прва београдска гимназија	Београд	Драгана Стојановић	18	III
21.	Тамара Маравић	XIII београдска гимназија	Београд	Софија Ширадовић	18	III
22.	Тијана Д. Лукић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Ксенија Беч	18	III

ДРУГИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Број бодова	Ранг
1.	Дијана Марковић	Прва нишка гимназија	Ниш	Данијела Гашевић	20	I
2.	Јана Јоксимовић	СМШ „Стеван Мокрањац”	Пожаревац	Марија Запутил	20	I
3.	Јована Зубовић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пендељ	20	I
4.	Јована Стефановић	Гимназија	Крагујевац	Јелена Стевановић	20	I
5.	Мара Каракушевић	Филолошка гимназија	Београд	Драгана Милановић	20	I
6.	Милица Митић	Филолошка гимназија	Београд	Драгана Милановић	20	I
7.	Милован Миловановић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Јасмина Пивнички	20	I
8.	Татјана Пешић	Гимназија	Параћин	Светлана Филиповић	20	I
9.	Алекса Тимотијевић	Гимназија	Краљево	Ивана Бабић	19	II

10.	Александар Ракић	Гимназија	Смедерево	Татјана Лазаревић Милошевић	19	II
11.	Андреа Бојовић	Гимназија „Свети Сава”	Пожега	Марија Јевричић	19	II
12.	Ања Поњевић	Гимназија	Шабац	Станка Рабади	19	II
13.	Богдан Марковић	Гимназија	Крушевац	Слађана Дамњановић	19	II
14.	Јована Симић	Гимназија	Смедерево	Татјана Лазаревић Милошевић	19	II
15.	Кристина Јаковљевић	Гимназија „Вук Караџић”	Трстеник	Љиљана Недељковић	19	II
16.	Миlena Петровић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пендељ	19	II
17.	Милица Радојевић	IV београдска гимназија	Београд	Ивана Бокић Крагић	19	II
18.	Миљана Караћ	Медицинска школа	Сомбор	Маријана Секулић	19	II
19.	Немања Лазић	Гимназија	Ваљево	Миlena Милисављевић	19	II
20.	Страхиња Глигоревић	XIII београдска гимназија	Београд	Бојана Ербес	19	II
21.	Татјана Китановић	Гимназија	Крушевац	Тања Николић	19	II
22.	Теодора Грујић	Гимназија „С. Марковић”	Јагодина	Александра Петровић	19	II
23.	Филип Н. Ивковић	Гимназија „Б. Петров Браца”	Вршац	Станислава Плећаш	19	II
24.	Ангелина Атанасковић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пендељ	18	III
25.	Ангелина Вуковић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пендељ	18	III
26.	Андреа Пешић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Марио Бадјук	18	III
27.	Ања Деспотовић	Гимназија	Обреновац	Драгана Симић	18	III
28.	Бојана Буњевац	Медицинска школа	Сомбор	Маријана Секулић	18	III
29.	Бошко Љубоја	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Светлана Нишкановић	18	III

30.	Владимир Ђорђевић	Гимназија	Пожаревац	Славица Јовановић	18	III
31.	Војин Пузић	Гимназија „С. Пузић”	Рума	Тина Карановић	18	III
32.	Драгана Стефановић	Гимназија	Шабац	Страхиња Полић	18	III
33.	Јана Тољага	XIII београдска гимназија	Београд	Бојана Ербез	18	III
34.	Јелена Симић	Филолошка гимназија	Београд	Драгана Милановић	18	III
35.	Јелена Филиповић	Гимназија „Б. Станковић”	Врање	Тања Русимовић	18	III
36.	Јована Јовановић	Гимназија „Јосиф Панчић”	Бајина Башта	Јелена Марковић	18	III
37.	Кристина Пантелић	Гимназија	Обреновац	Катарина Рашић	18	III
38.	Ксенија Селенић	Гимназија	Ваљево	Данијела Голубовић	18	III
39.	Марија Поповић	IX београдска гимназија	Београд	Милорад Дашић	18	III
40.	Марко Сировица	Гимназија „С. Пузић”	Рума	Тина Карановић	18	III
41.	Милан С. Милетић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Светлана Нишкановић	18	III
42.	Наталија Глишовић	Медицинска школа	Чачак	Сања Перовановић	18	III
43.	Петар Тешић	Гимназија „Б. Петронијевић”	Уб	Милица Милошевић Манојловић	18	III
44.	Светлана Чучковић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Јасмина Пивнички	18	III
45.	Тамара Бановац	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	Катица Бабић	18	III

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Број бодова	Ранг
1.	Исидора Вулић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	Милица Миловановић	19	I
2.	Јелена Јовановић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	Марија Запутил	19	I
3.	Немања Милошевић	Средња школа	Велико Градиште	Бојан Јелић	19	I
4.	Дејана Д. Маљковић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Светлана Нишкановић	18	II
5.	Марина Дамњановић	Друга крагујевацка гимназија	Крагујевац	Мирјана Арсенијевић	18	II
6.	Милена Милосављевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	Љиљана Јевтић Јовановић	18	II
7.	Мина Шепић	V београдска гимназија	Београд	Ивана Татовић Поповић	18	II
8.	Нада Уштевић	Медицинска школа	Крагујевац	Драгана Симић	18	II
9.	Ана Станковић	Филолошка гимназија	Београд	Александра Антић	17	III
10.	Јована Јоветић	Филолошка гимназија	Београд	Драгана Ћећез Иљукић	17	III
11.	Мила Јовановић	Гимназија	Лазаревац	Биљана Комад	17	III
12.	Наталија Ђорђевић	IX београдска гимназија	Београд	Мања Новићевић	17	III

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Број бодова	Ранг
1.	Лана Павловић	Гимназија „Б. Станковић”	Врање	Тања Русимовић	19	I
2.	Лука Николић	Гимназија	Ваљево	Данијела Голубовић	19	I
3.	Марко Тодоровић	Гимназија	Ваљево	Вера Ваш	19	I
4.	Матија Нешовић	Филолошка гимназија	Београд	Слађана Савовић	19	I
5.	Милица Бошковић	Гимназија „М. Савковић”	Аранђеловац	Марија Младеновић	19	I
6.	Милојка Рибач	Гимназија „С. Марковић”	Јагодина	Александра Петровић	19	I
7.	Аљоша Миленковић	Филолошка гимназија	Београд	Биљана Бранић Латиновић	18	II
8.	Анђела Крстић	Прва нишка гимназија	Ниш	Миlena Станојевић	18	II
9.	Јована Тодоровић	Земунска гимназија	Београд	Сања Штрбац	18	II
10.	Катарина Ђорђевић	III београдска гимназија	Београд	Јелена Кручинанин	18	II
11.	Катарина Сићовић	XV београдска гимназија	Београд	Ана Пешут	18	II
12.	Кристина Миловановић	Гимназија	Смедерево	Татјана Лазаревић Милошевић	18	II
13.	Милица Јовановић	Филолошка гимназија	Београд	Јелена Срдих	18	II
14.	Момчило Горановић	Гимназија „Жарко Зрењанин”	Врбас	Јасмина Милић	18	II
15.	Немања Марковић	VII београдска гимназија	Београд	Светлана Бајић	18	II
16.	Никола Шућур	Медицинска школа „Седми април”	Нови Сад	Мирјана Секулић Петровић	18	II

17.	Сања Митровић	Филолошка гимназија	Београд	Јелена Срдић	18	II
18.	Сара Вујичић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Светлана Рајичић Перић	18	II
19.	Селена Ђурић	Медицинска школа	Зајечар	Марина Кржан	18	II
20.	Стефан Богојевић	Гимназија	Параћин	Љиљана Радомировић	18	II
21.	Марија Гагић	Филолошка гимназија	Београд	Слајана Савовић	18	II
22.	Алекса Новевски	Филолошка гимназија	Београд	Слајана Савовић	17	III
23.	Авђела Јовановић	Филолошка гимназија	Београд	Слајана Савовић	17	III
24.	Борис Миленовић	Гимназија „С. Марковић”	Јагодина	Александра Петровић	17	III
25.	Јана Мандић	Филолошка гимназија	Београд	Јелена Срдић	17	III
26.	Јована Иветић	Гимназија „Душан Васиљев”	Кикинда	Дубравка Војводић	17	III
27.	Марија Нешић	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	Татјана Илић	17	III
28.	Милица Ристић	VI београдска гимназија	Београд	Никола Козомора	17	III
29.	Нина Јевтић	Филолошка гимназија	Београд	Јелена Срдић	17	III
30.	Селена Милановић	Гимназија	Смедерево	Татјана Лазаревић Милошевић	17	III
31.	Тијана Марковић	Прва економска школа	Београд	Виолета Милићевић	17	III

Републичка комисија

1. Александар Милановић, председник
2. Вељко Брборић, потпредседник
3. Милан Стакић, члан
4. Милорад Дешић, члан
5. Зона Мркаљ, члан

КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ (КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА)

(Извод из Правилника и Пропозиције такмичења)

Циљеви такмичења

Такмичење има за циљ:

- популаризацију предмета Српски језик и књижевност;
- развијање ученичких знања, вештина и способности у областима Читање и Књижевност;
- развијање љубави према читању, доживљавању и тумачењу књижевноуметничких дела;
- оспособљавање ученика за језичкостилску анализу уметничких текстова;
- подстицање ученика да развију способност за естетско вредновање српске и светске књижевности;
- развијање ученичког интересовања према историји књижевности, теорији књижевности и књижевној критици;
- упознавање ученика са животом и стваралаштвом најзначајнијих српских и светских писаца;
- повезивање наставних садржаја из српског језика, књижевности и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Карловачка гимназија.

Такмичења се спроводе на следећим нивоима:

- школско;
- општинско;
- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активни наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активни наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајући школски окрузи и подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Републичко такмичење организује се у оквиру Друштва, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Карловачком гимназијом. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском, окружном такмичењу и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда гимназија и средњих стручних школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и на Републичком такмичењу.

Да би ученик учествовао на вишем степену такмичења, мора да учествује на претходном нивоу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 80% од могућих поена на општинском такмичењу.

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена.

На Републичком такмичењу учествују ученици гимназија и средњих стручних школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена.

Од ученика који су се квалификовали за Републичко такмичење, иду сви који су освојили максимум поена.

Уколико не буде довољно ученика који би задовољили ове критеријуме, ниво такмичења се неће спуштати, већ ће број учесника бити мањи од предвиђеног. Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такмичења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број

освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, у року од три дана по одржаном такмичењу.

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром. Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено (на 10 дана пред такмичење) доставља их задуженим представницима школских округа у Србији, који се старају о њиховом умножавању и дистрибуцији (за ниже нивое такмичења), односно Карловачкој гимназији (за Републичко такмичење).

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја фебруара 2017.
Општинско такмичење	– 04. 03. 2017. у 10.00 сати
Окружно такмичење	– 01. 04. 2017. у 10.00 сати
Републичко такмичење	– 13. 05. 2017. у 10.00 сати (Карловачка гимназија)

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

- Школско такмичење – до краја фебруара 2017.
Општинско такмичење – 18. 03. 2017. у 13.00 сати
Окружно такмичење – 08. 04. 2017. у 10.00 сати
Републичко такмичење: – 14. 05. 2017. у 10.00 сати
(Карловачка гимназија)

Такмичење ван утврђеног календара и времена се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоима општинског и окружног (градског) такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 поена.

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва. Прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19 бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће место на општинском и окружном нивоу додељују

школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Карловачка гиназија;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете, науке и технолошког развоја и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из књижевности на факултетима где се ова област полаже.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа председнику комисије на одговарајућем нивоу** (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења. Председник комисије је дужан да у року од 7 дана по добијеном приговору да писмени одговор са образложењем комисије (на Републичком такми-

чењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује школи.

Програми такмичења

ОСНОВНА ШКОЛА

VII РАЗРЕД

Такмичење из књижевности на првом нивоу (школско) подразумеваће наставно градиво 5. и 6. разреда, из области Књижевност, као и савладане садржаје из 7. разреда, до краја првог полугодишта. Општинско такмичење обухватиће и предвиђено градиво из првог полугодишта, а градско, тј. регионално, и оно из првог тромесечја другог полугодишта. За републички ниво такмичења, ученици ће припремити градиво за седми разред у целости.

Предлог распореда градива дат је у овом прегледу након навођења садржаја програма из књижевности, јер се за потребе такмичења морамо руководити одређеним редоследом. Иако наставници годишње и месечне планове рада формирају по свом нахођењу, у односу на стручност, искуство и уважавање посебности одељења којима предају, за потребе извођења такмичења морали смо се одредити за једну варијанту редоследа која ће важити за све такмичаре.

Садржај из књижевности је ревидиран у односу на школски програм. Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

КЊИЖЕВНОСТ

ЛЕКТИРА

Лирика

Народна песма: *Кујунџија и хитропреља*

Посленичке народне песме (избор)

Народна песма: *Љубавни растанак*

Јован Дучић: *Подне*

Милан Ракић: *Симонида*

Владислав Петковић Дис: *Међу својима*

Милутин Бојић: *Плава гробница*

Десанка Максимовић: *Крвава бајка; Стрепња*

Стеван Раичковић: *Небо*

Мирослав Антић: *Плави чуперак* (избор)

Васко Попа: *Манасија*

Александар Сергејевич Пушкин: *Волео сам вас*

Епика

Кратке фолклорне форме (пословице, питалице, загонетке)

Народна песма: *Диоба Јакшића*

Епске народне песме покосовског тематског круга (избор)

Народна песма: *Мали Радојица*

Народна песма: *Иво Сенковић и ага од Рибника*

Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима (избор)

Народна приповетка: *Златна јабука и девет пауница*

Свети Сава у књижевности (избор из Савиних списа, народних прича и предања; народне и ауторске поезије о Св. Сави – из читанки)

Доситеј Обрадовић: *Живот и прикљученија* (одломак)

Стефан Митров Љубиша: *Кањош Мацедоновић* (одломак)

Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко*

Стеван Сремац: *Поп Ђира и поп Спира*

Радоје Домановић: *Мртво море* (одломак)

Вељко Петровић: *Јабука на друму*

Павле Угринов: *Стара породична кућа*
Пеђа Милосављевић: *Потера за пејзажима* (одломак)
Иво Андрић: *Прича о кмету Симану* (одломак)
Антон Павлович Чехов: *Чиновникова смрт*
Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц*
Ана Франк: *Дневник* (одломак)

Драма

Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*
Бранислав Нушић: *Власт* (одломак)

Научнопопуларни и информативни текстови

Вук Стефановић Караџић: *Живот и обичаји народа српског*
– *Обичаји о различнијем празницима*

Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима Србије (избор)

Giorgio Vasari: *Портрети великих сликара и архитеката* (поглавље о Леонарду да Винчију)

Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу (овај избор послужиће за испитивање разумевања прочитаног текста који није познат ученицима).

Тумачење текста

Оспособљавање ученика за што самосталнији приступ књижевном тексту: истраживање одређених вредности са становишта ученог проблема, доказивање утисака и тврдњи, запажања и закључака подацима из текста.

Тумачење епских дела: уочавање узрочно-последичних веза поетских мотива и њихове функције (логичко и естетско условљавање сваке појединости).

Уочавање одлика фабуле (миран и динамичан ток радње) и композиције (увод, заплет, врхунац, расплет – без књижевнотеоријских дефиниција). Однос сижеа и фабуле. Уоквирена фабула. Увођење ученика у потпунију анализу

ликова (дијалог, унутрашњи монолог, физичке и карактерне особине, поступци), тематике (тематска грађа, главна тема; друге теме), мотива и песничких слика (психичка стања, драматичне ситуације, атмосфера, пејзажи). Тумачење идејног слоја текста.

Упућивање ученика у друштвено-историјску условљеност уметничког дела и однос писца према друштвеној стварности.

Анализа лирских дела: упућивање ученика у анализу мотива (међусобни однос и повезивање, удруживање у поетске слике). Уочавање међусобне условљености исказаних осећања, поетске слике, песничког језика и стила и тумачење песничких порука.

Проучавање драмских дела: упућивање ученика у анализу битних одлика драмских дела (дијалог, монолог, ремарке, драмска радња, ликови); сличности и разлике у односу на лирска и епска дела.

Књижевнотеоријски појмови

Лирика

Функција мотива у композицији лирске песме.

Језичко стилска изражајна средства: симбол, метафора, алегорија; словенска антитеза.

Слободни стих.

Основне лирске врсте; однос народне и ауторске лирике.

Љубавна, елегична и рефлексивна песма.

Посленичке народне лирске песме.

Епика

Фабула и сиже.

Уоквирена фабула.

Статички и динамички мотиви.

Композиција и мотивација.

Епизода.

Идејни слој књижевног текста.

Хумор, иронија и сатира у епском делу.
Врсте карактеризације књижевног лика.
Унутрашњи монолог.
Дневник.
Легендарне приче.
Врсте романа.

Драма

Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет.
Драмска ситуација.
Дидаскалије (ремарке) у драмском делу.
Врсте комедије: комедија карактера и комедија ситуације.
Драма у ужем смислу.

Предлог дистрибуције градива по наставним месецима

Септембар: народне лирске посленичке песме; *Кујунџија и хитропреља*; *Живот и обичаји народа српскога*, Вук Стефановић Караџић; *Златна јабука и девет пауница* (народна бајка); кратке фолклорне форме; уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и историјским споменицима Србије (избор).

Књижевнотеоријски појмови: народна лирска поезија (одлике и класификација); однос ауторске и народне лирике; особености лирске и епске народне поезије (сличности и разлике); врсте стиха у народној поезији; народна бајка (структура, фантастично и реалистично); ауторска бајка (уочавање разлика између народне и ауторске бајке); приповедање, описивање, дијалог; главни јунак; симбол; (путопис, есеј).

Октобар: *Манасија*, Васко Попа; *Симонида*, Милан Ракић; *Диоба Јакишића*, *Смрт војводе Пријезде* (народне епске песме покосовског тематског круга).

Књижевнотеоријски појмови: ауторска (уметничка) лирска поезија; композиција лирске песме; народна епска поезија (одлике); сиже (распоред догађаја у књижевном делу); народне епске песме старијих времена (покосовски тематски круг); мотив, рима, дистих, терцина, десетерац, цезура, епитет, хипербола, метафора.

Новембар: *Мали Радојица, Старина Новак и кнез Богосав (Стари Вујадин), Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана, Хајдук Станко, Јанко Веселиновић, Кањош Мацедоновић* (одломак), Стјепан Митров Љубиша.

Књижевнотеоријски појмови: словенска антитеза, стални епитет, алегија, градација; тужбалица; народне епске песме средњих времена (хајдучког и ускочког тематског круга); епски јунак, лик; роман, историјски роман; роман за децу и омладину; епски десетерац; композиција епског дела, фазе у развоју радње; приповетка; идеје (поруке); епско; иронично.

Децембар: *Плава гробница, Милутин Бојић; Међу својим, Владислав Петковић Дис; Крвава бајка, Десанка Максимовић; Дневник Ане Франк.*

Књижевнотеоријски појмови: врсте ауторске лирске поезије (дескриптивна, љубавна, родољубива, мисаона, социјална, елегија); дневник; приповедање у првом и трећем лицу; портрет; унутрашњи монолог; строфа, рефрен.

Јануар и фебруар: *Обичаји о различнијем празницима* (одломак из *Живота и обичаја народа српскога*, Вука Стефановића Караџића; *Свети Сава у народној књижевности* (избор легендарних прича и предања); *Живот и прикључење* (одломак), Доситеј Обрадовић, *Прича о кмету Симану* (одломак), Иво Андрић.

Књижевнотеоријски појмови: фабула и сиже; ооквирена фабула; статички и динамички мотиви; пејзаж у функцији карактеризације лика; ситуација; биграфија; песма у прози; легендарна прича, предање; фантастични мотиви; приповедач; екстеријер; дијалог; писмо.

Март: *Покондирена тиква*, Јован Стерија Поповић; *Мртво море*, Радоје Домановић; *Чиновникова смрт*, Антон Павлович Чехов; *Поп Тира и поп Спира*, Стеван Сремац; *Власт* (одломак), Бранислав Нушић.

Књижевнотеоријски појмови: карактеризација лика (социолошка и психолошка); атмосфера; роман (композиција и мотивација), епизода; хронолошко и ретроспективно приповедање; комедија, комедија карактера, (комедија ситуације); дидаскалије; чин, појава; драмски дијалог, реплика; драмска радња; композициони елементи драмског текста; карактеризација ликова у драми; хумористичка проза; сатира, иронија (сарказам); новела; унутрашњи монолог; алегорија.

Април: *Портрети великих сликара и архитеката* (одломак о Леонарду да Винчију), Ђорђо Вазари; *Плави чуперак* (избор), Мирослав Антић; *Љубавни растанак*; *Волео сам вас*, Александар Сергејевич Пушкин; *Мали Принц*, Антоан де Сент Егзипери; *Небо*, Стеван Раичковић.

Књижевнотеоријски појмови: сажетак (резиме); збирка лирске поезије; слободан стих; стилске фигуре (систематизација); љубавна песма; мисаона (рефлексивна) песма; песничка слика, мотив, тема; преводна књижевност; форме приповедања (систематизација); пренесено значење речи и израза.

Мај и јун: *Потера за пејзажима* (одломак из есеја *За што сликам*), Пеђа Милосављевић; *Стара породична кућа*, Павле Угринов; *Јабука на друму*, Вељко Петровић; *Подне*, Јован Дучић; *Стрепња*, Десанка Максимовић.

Књижевнотеоријски појмови: приповетка; наратор; тачка гледишта; пејзаж, ентеријер и екстеријер; статички и динамички мотиви; врсте стиха, катрен; опкорачење; лирски субјекат; декрипција, афективно сећање; (синестезија), контраст; описна песма, стилске фигуре; лирски субјекат (лирско ја); перспектива; функција мотива у композицији лирске песме; александринац; врсте риме.

VIII РАЗРЕД

Такмичење из књижевности на првом нивоу (школско) подразумеваће наставно градиво 5. и 6. и 7. разреда, из области Књижевност, као и савладане садржаје из 8. разреда, до краја првог полугодишта. Општинско такмичење обухватиће све раније савладане садржаје, као и садржај из првог полугодишта, а градско, тј. регионално, и оно из трећег тромесечја, уз све садржаје који су раније савладани. За републички ниво такмичења, ученици ће припремити градиво за осми разред у целости, уз познавање раније обрађеног градива за старије разреде основне школе. (Предлог распореда градива дат је у овом прегледу након навођења садржаја програма из књижевности.)

КЊИЖЕВНОСТ

ЛЕКТИРА

Лирика

Народна песма: *Српска дјевојка*

Љубавне народне лирске песме (избор)

Ђура Јакшић: *Отаџбина*

Јован Јовановић Змај: *Ђулићи* (избор); *Светли гробови*

Франческо Петрарка: *Канџонијер* (LXI сонет)

Десанка Максимовић: *Пролетња песма*; *Опомена*

Васко Попа: *Очију твојих да није*

Оскар Давичо: *Србија*

Сергеј Јесењин: *Писмо мајци*

Епика

Народна епско-лирска песма: *Женидба Милића Барјактара*
Народне епско-лирске песме (избор)

Народна песма: *Почетак буне против дахија*

Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије и Црне Горе)

Вук Стефановић Караџић: *Српски рјечник* (избор); *О народним певачима*

Народна приповетка: *Немушти језик* или *Усуд*

Теодосије: *Житије Светог Саве* (одломак)

Прота Матеја Ненадовић: *Мемоари* (одломак)

Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац* (избор кратких одломака)

Љубомир Ненадовић: *Писма из Италије* (одломци)

Симо Матавуљ: *Пилипенда*

Лаза Лазаревић: *Све ће то народ позлатити*

Петар Кочић: *Кроз међаву*

Милош Црњански: *Сеобе I* (одломак)

Иво Андрић: *Мост на Жепи*; избор приповедака о деци

Драма

Бранислав Нушић: *Сумњиво лице*

Вилијем Шекспир: *Ромео и Јулија*

Молијер: *Грађанин племић* (одломак)

Научнопопуларни и информативни текстови

Миодраг Поповић: *Вук Стефановић Караџић* (одломци)

Речник симбола (избор)

Јасминка Петровић: *Бонтон* (или одломци из овакве књиге неког другог аутора)

Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу

Тумачење текста

Оспособљавање ученика за самосталну анализу књижевноуметничког дела (лирска и епска песма, приповетка, роман и драма) уз помоћ развијеног плана и теза. Процењивање идејно-естетских, језичко-стилских и других вредности уметничког дела.

СТИЦАЊЕ поузданог критеријума за избор, анализу и процену књижевног текста. Упућивање ученика у коришћење одабране и приступачне литературе о делима и писцима. Подстицање и развијање критичког односа у проблемском приступу делу и писцу.

Основни појмови о стилу у штампи.

Систематизовање знања о народној књижевности (на примерима из лектире).

Књижевнотеоријски појмови

Лирика

Стилска средства: метонимија, рефрен, антитеза, асонанца и алитерација.

Лирске врсте: љубавна народна лирика; љубавна народна и ауторска песма.

Сонет.

Епика

Епско-лирске врсте: поема, балада, романса.

Спев.

Путопис.

Мемоари.

Есеј.

Драма

Трагедија. Трагично (појам).

Драма у ужем смислу.

Протагонист и антагонист.

Разрешење сукоба. Катарза.

Сценски знакови. Режија.

Систематизације књижевнотеоријских појмова

Систематизација књижевних родова и врста у народној и ауторској књижевности.

Систематизација облика казивања (форми приповедања) у књижевноуметничким текстовима: нарација (приповедање у 1. и 3. лицу); хронолошко и ретроспективно приповедање; дескрипција (портрет, пејзаж, појам ентеријера и екстеријера), наративна дескрипција; дијалог; монолог, унутрашњи монолог.

Језичкостилска изражајна средства (систематизација).

Структура уметничког текста (композиција, однос фанбуле и сижеа, драмски елементи: експозиција, заплет, кулминација, перипетија, расплет).

Мотиви: динамички, статички, наративни, описни, интернационални...

Предлог дистрибуције градива по наставним месецима

Септембар: народна бајка *Немушти језик* (или *Усуд*); народне епско-лирске песме (избор: *Хасанагиница...*); народна балада *Женидба Милића Барјактара*; Вук Стефановић Караџић, *Српски рјечник* (избор); (*Вук Стефановић Караџић*, Миодраг Поповић).

Књижевнотеоријски појмови: народна епско-лирска песма (одлике); балада, романса; тема, мотив (главни и споредни), интернационални; епски и лирски елементи – особености лирске и епске народне поезије (сличности и разлике); народна бајка (структура, фантастично и реалистично); приповедање, описивање, дијалог, монолог; главни јунак; симбол; драматизација.

Октобар: *Почетак буне против дахија*, народна епска песма; народне епске песме новијих времена (песме о ослобођењу Србије и Црне Горе): *Бој на Мишару*, *Три сужња*, ... (избор); *О народним певачима*, Вук Стефановић Караџић; класификација народне поезије; *Мемоари* (одломак), Прота Матеја Ненадовић; *Горски вијенац* (одломци), Петар II Петровић Његош; *Писма из Италије* (одломци), Љубомир Ненадовић.

Књижевнотеоријски појмови: народна епска поезија (одлике); лик (карактеризација; лице; јунак – главни, споредни, позадински); колективни лик; портрет; поруке; композиција; (апострофа), метафора, метонимија; епски десетерац; (алузија), басна, пословица, изрека, афоризам; казивач, народни певач, приповедач; хронолошко приповедање, ретроспективно приповедање; драмски спев; еп; епизода; мемоари; дијалог; путопис; пејзаж; хумор; књижевнонаучне врсте.

Новембар: *Светли гробови*, Јован Јовановић Змај; *Отаџбина*, Ђура Јакшић; *Све ће то народ позлатити*, Лаза Лазаревић; *Пилипенда*, Симо Матавуљ; *Србија*, Оскар Давичо.

Књижевнотеоријски појмови: уметничка (ауторска) лирска песма; родољубива песма; рефлексивна (мисаона) песма; социјална песма; мотив: статички, динамички, описни (дескриптивни), наративни; композиција епског дела; приповетка; новела; пејзаж у функцији карактеризације лика; идеје (поруке); епске прозне врсте (класификација); ентеријер, екстеријер; стилски правци (романтизам, реализам – основне одлике, уопштено); симбол, контраст, поређење, метафора, персонификација.

Децембар: *Српска дјевојка*, љубавне народне лирске песме (избор); Петрарка (избор сонета); *Ромео и Јулија* (одломак), Вилијем Шекспир; *Ђулићи* (избор), Јован Јовановић Змај; *Очију твојих да није*, Васко Попа.

Књижевнотеоријски појмови: љубавна песма; класификација народне лирике; ауторска лирска песма; сонет; (сонетни венац, канцонијер); идеализација; лирски субјекат; карактеризација лика (социолошка и психолошка); актер; трагедија; протагонист, антагонист, сукоб, катарза; однос фабуле и сижеа; композициони елементи драме; дневник; строфа (катрен, терцет), рима; мотив; циклус песама, збирка песама; ритмичност, мелодичност; метричка анализа песме; преводна књижевност; стилске фигуре (систематизација).

Јануар: *Житије Светог Саве*, Теодосије; *Обичаји о различнијем празницима* (одломак из *Живота и обичаја*

народа српскога, Вука Стефановића Караџића); Свети Сава у народној књижевности (избор легендарних прича и предања).

Књижевнотеоријски појмови: биографија; (топоним, клетва); средњовековна књижевност; портрет; легендарна прича, предање; фантастични мотиви; приповедач; екстеријер.

Фебруар: *Грађанин племић* (одломак), Молијер; *Сумњи-во лице*, Бранислав Нушић; *Бонтон*, Јасминка Петровић.

Књижевнотеоријски појмови: комедија; комедија ситуације; вербална комика; дидаскалије; чин, појава; монолог, драмски дијалог, реплика; драмска радња; композициони елементи драмског текста; карактеризација ликова у драми; режисер, режија.

Март: *Писмо мајци*, Сергеј Јесењин; *Кроз међаву*, Петар Кочић; Иво Андрић, избор приповедака о деци: *Књига*, *Панорама*, *Деца...*

Књижевнотеоријски појмови: сажетак (резиме); лирска песма; песничка слика; врсте ауторске лирске поезије (дескриптивна, љубавна, родољубива, мисаона, социјална, елегија); функција мотива у композицији лирске песме; врсте риме; строфа, стих, преводна књижевност; елегија; врсте описа; приповетка; збирка приповедака; поетика (писца); психолошка анализа лика; карактер, карактеризација ликова: психолошка, социјална, језичка; структура уметничког текста (композиција; однос фабуле и сижеа); драмски елементи у прозном тексту; хронолошко и ретроспективно приповедање; форме приповедања (систематизација).

Април, мај: *Сеобе I* (одломак), Милош Црњански; *Мост на Жепи*, Иво Андрић.

Књижевнотеоријски појмови: роман (одлике); приповетка; наратор; тачка гледишта; перспектива; пејзаж, екстеријер; симбол; есеј (оглед); инспирација; песнички језик; метафора, епитет, поређење; приповедање (субјективно и објективно); ауторска књижевност; приповедање у првом и трећем лицу; перспектива; субјективно и реалистичко при-

поведање; унутрашњи монолог; колективни лик; психолошка анализа лика; поруке (идеје).

ГИМНАЗИЈЕ И СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

ПРВИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Сунце се дјевојком жени, народна лирска песма

Бановић Страхиња, народна епска песма

Дјевојка бржа од коња, народна приповетка

Лаза Лазаревић: *Први пут с оцем на јутрење*

Антон Павлович Чехов: *Туга*

Данило Киш: *Рани јади*

Софокле: *Антигона*

Иво Андрић: *О причи и причању* (беседа приликом примања Нобелове награде)

Еп о Гилгамешу

Хомер: *Илијада* (шесто певање)

Библија. Стари завет: *Легенда о потопу*

Библија. Нови завет: *Страдање и васкрсење Христово (Јеванђеље по Матеју)*

Свети Сава: *Житије Светога Симеона* (одломак: *Болест и смрт Светога Симеона*)

Теодосије: *Житије Светог Саве* (одломак)

Јефимија: *Похвала кнезу Лазару*

Деспот Стефан Лазаревић: *Слово љубве*

Константин Филозоф: *Житије деспота Стефана Лазаревића* (одломци: опис Београда, о смрти Краљевића Марка, о Косовској бици)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- уметност; појам и врсте уметности
- књижевност (појам и назив)
- наука о књижевности (теорија књижевности, историја књижевности, књижевна критика)
- спољашњи и унутрашњи (иманентни) приступ књижевном делу
- структура књижевног дела (појам)
- лирика
- епика
- епски јунак
- драмски јунак
- протагонист, антагонист
- лирска песма
- епска песма
- приповетка
- новела
- роман
- драма (основне карактеристике књижевног рода)
- основни елементи драмске структуре
- драмске врсте
- драмски сукоб
- трагедија
- трагички сукоб
- трагичка кривица
- античко позориште
- тема, мотиви, фабула и сиже у књижевном делу
- облици приповедања у књижевном делу (нарација, дескрипција)
- облици казивања у књижевном делу (дијалог, монолог)
- лик у књижевном делу
- карактеризација; видови карактеризације
- композиција књижевног дела
- језик књижевног дела
- књижевност старог века (појам, главне одлике)

- средњовековна књижевност (појам, главне одлике)
- црквена поезија
- служба
- житије
- похвала
- слово

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Српска дјевојка, народна лирска песма

Комади од различнијех косовскијех пјесама, народна епска песма

Марко пије уз Рамазан вино, народна епска песма

Ропство Јанковић Стојана, народна епска песма

Бој на Мишару, народна епска песма

Хасанагиница, народна балада

Златна јабука и девет пауница, народна приповетка

Усмено предање о Светом Сави (избор народних песама, прича и легенди)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- поезика народне (усмене) књижевности
- одлике народне (усмене) књижевности: колективност, варијантност, формулативност
- врсте народне лирске поезије
- тематски кругови народне епске поезије
- лирско-епска поезија; балада
- типологија једноставних усмених облика
- стих (врсте стихова)
- метрика
- хексаметар
- десетерац
- цезура

- мит
- предање
- бајка
- епитет
- стални епитети
- поређење
- персонификација
- хипербола
- антитеза
- лирски паралелизам

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Франческо Петрарка: *Канцонијер* (избор сонета)

Данте Алигијери: *Божанствена комедија, Пакао* (певање пето)

Ђовани Бокачо: *Декамерон* (дан пети, прича девета)

Вилијем Шекспир: *Ромео и Јулија*

Сервантес: *Дон Кихот* (осма глава)

Марин Држић: *Дундо Мароје; Новела од Станца*

Молијер: *Тврдица*

Избор из савремене поезије (Мирослав Антић, Душан Радовић, Љубомир Симовић)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- хуманизам (појам, главне одлике)
- ренесанса (појам, главне одлике)
- петраркизам
- елизабетанско позориште
- шекспирологија
- барок (одлике)
- класицизам (одлике, представници)
- сонет

- фарса
- вербална (језичка) комика
- ситуациона комика
- дидаскалија (ремарка)
- драмска композиција
- основне врсте комедије
- градација
- метафора
- симбол

ДРУГИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Доситеј Обрадовић: *Писмо Хараламптију; Живот и прикљученија* (први део)

Јован Стерија Поповић: *Тврдица*

Виктор Иго: *Предговор Кромвелу*

Џорџ Гордон Бајрон: *Чајлд Харолд*

Александар Сергејевич Пушкин: *Евгеније Оњегин*

Хајнрих Хајне: *Лорелај*

Избор из поезије европског романтизма

Вук Стефановић Караџић: *Српски рјечник* (одабране одреднице); *О подјели и постању народних пјесама*; критика романа *Љубомир у Јелисијуму*; *Житије Ајдук Вељка Петровића*

Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац*

Бранко Радичевић: *Кад млидија' умрети*; *Бачки растанак*

Ђура Јакшић: *Вече*; *Поноћ*; *На Липару*; *Јелисавета, кнегиња црногорска* (одломак)

Јован Јовановић Змај: *Ђулићи*; *Ђулићи увеоци*; *Јутутунска народна химна*

Лаза Костић: *Међу јавом и мед сном*; *Santa Maria della Salute*

Иван Мажуранић: *Смрт Смаил-аге Ченгића*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- барокне тенденције у српској књижевности
- просветитељство
- сентиментализам
- класицизам у српској књижевности
- писмо
- аутобиографија
- лирска поезија (карактеристике и врсте)
- структура лирске песме
- стих
- строфа (врсте строфа)
- рима (врсте риме)
- структура лирске песме
- песничка слика
- версификација; системи версификације
- трохеј
- јамб
- дактил
- метафора
- персонификација
- алегорија
- иронија
- асиндет
- полисиндет
- анафора
- епифора
- симплоха
- оноματοпеја
- алитерација
- асонанца
- игра речима
- романтизам (одлике, поетика, представници)
- романтично
- гротескно
- сонетни венац
- лирско-епска поезија (балада, романа, поема)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Оноре де Балзак: *Предговор Људској комедији; Чича Горио*
Николај Васиљевич Гогољ: *Ревизор*
Лав Николајевич Толстој: *Ана Карењина*
Светозар Марковић: *Певање и мишљење*
Јаков Игњатовић: *Вечити младожења*
Милован Глишић: *Глава шећера*
Лаза Лазаревић: *Ветар*
Радоје Домановић: *Данга; Вођа*
Стеван Сремац: *Зона Замфирова*
Бранислав Нушић: *Народни посланик*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- реализам (одлике, поетика, представници)
- реалистичка приповетка
- реалистички роман
- лик у реалистичком делу (типичност, индивидуалност)
- врсте мотивације у књижевним делима реализма
- хумористично и сатирично (типови комике и одлике сатире)

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Симо Матавуљ: *Поварета; Бакоња фра Брне* (Избор)
Војислав Илић: *Сиво, суморно небо; Јутро на Хисару код Лесковца; Запуштени источник*
Иво Андрић: *Мост на Жепи; Пут Алије Ђерзелеза*
Драгослав Михаиловић: *Кад су цветале тикве*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- савремени роман (теме, мотиви, ликови, тип јунака, приповедачке технике)

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Шарл Бодлер: *Везе; Албатрос*

Стефан Маларме: *Лабуд*

Пол Верлен: *Месечина*

Антон Павлович Чехов: *Ујка Вања*

Богдан Поповић: *Антологија новије српске лирике* (Предговор)

Алекса Шантић: *Вече на шкољу; Претпразничко вече*

Јован Дучић: *Залазак сунца; Сунцокрети, Јабланови*

Милан Ракић: *Наслеђе*

Владислав Петковић Дис: *Можда спава; Тамница; Нирвана*

Сима Пандуровић: *Светковина; Родна груди*

Борисав Станковић: *У ноћи; Коштана; Нечиста крв*

Јован Скерлић: *О Коштани*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- модерна (карактеристике, представници)
- симболизам
- импресионизам
- модерна лирска песма (структура)
- стих: једанаестерац, дванаестерац, александринац
- слободни стих
- метонимија
- синегдоха
- парадокс
- алузија

- апострофа
- реторско питање
- инверзија
- елипса
- рефрен
- нарација (приповедање)
- дескрипција (описивање)
- дијалог
- монолог
- унутрашњи монолог
- доживљени говор
- приповедачки коментар
- пишчев коментар
- казивање у првом, другом, трећем лицу
- драма у ужем смислу (особине)
- модерна драма (психолошка, импресионистичка, симбо-
листичка)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Петар Кочић: *Мрачајски прото; Јазавац пред судом*
 Владимир Мајаковски: *Облак у панталонама*
 Федерико Гарсија Лорка: *Романса месечарка*
 Рабиндрант Тагоре: *Градинар*
 Франц Кафка: *Процес*
 Ернест Хемингвеј: *Старац и море*
 Милутин Бојић: *Плава гробница*
 Душан Васиљев: *Човек пева после рата*
 Милош Црњански: *Суматра; Објашњење Суматре; Сеобе I*
 Момчило Настасијевић: *Туга у камену*
 Иво Андрић: *Ex ponto; На Дрини ћуприја*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- песма у прози
- књижевни манифест
- књижевни програм
- авангарда
- футуризам
- експресионизам
- надреализам
- манифести авангардних покрета
- књижевност између два рата (међуратна књижевност)
- социјална књижевност

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Тин Ујевић: *Свакидашња јадиковка; Колајна* (избор)

Вељко Петровић: *Салашар*

Растко Петровић: *Људи говоре*

Исидора Секулић: *Кроника паланачког гробља – Госпа Нола*

Мирослав Крлежа: *Господа Глембајеве*

Добриша Цесарић: *Повратак; Облак*

Оскар Давичо: *Хана* (прва песма)

Иван Горан Ковачић: *Јама*

Избор из лирике европске модерне (Рилке, Блок, Аполинер)

Избор из међуратне српске поезије (Десанка Максимовић,

Растко Петровић, Милан Дединач, Раде Драинац,

Станислав Винавер)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- драмска ситуација
- сценски језик (визуелни и акустички сценски знаци)
- драма на сцени: публика, глумац, режија, лектор, сценограф, костимограф

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Десанка Максимовић: *Тражим помиловање*
Васко Попа: *Каленић; Кора* (избор)
Бранко Миљковић: избор из поезије
Бранко Ћопић: *Башта сљезове боје*
Владан Десница: *Прољећа Ивана Галеба*
Семјуел Бекет: *Чекајући Годоа*
Вилијем Шекспир: *Хамлет*
Волфганг Гете: *Фауст*
Фјодор Михаилович Достојевски: *Злочин и казна*
Албер Ками: *Странац*
Хорхе Луис Борхес: *Чекање*
Михаил Булгаков: *Мајстор и Маргарита*
Стеван Раичковић: *Септембар; Камена успаванка*
Миодраг Павловић: *Реквијем*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- књижевнонаучна методологија
- методологија проучавања књижевности: позитивизам, феноменологија, структурализам, теорија рецепције, плурализам метода и њихов суоднос
- структура и композиција драме
- антидрама
- антијунак
- драма и позориште
- врсте и саоднос мотива у књижевном тексту
- јединство звукова, ритмова, значења и смисла
- структурни чиниоци прозног књижевног дела
- објективно и субјективно приповедање

- проблем приповедачевог гледишта
- типови приповедача

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Иво Андрић: *Проклета авлија*
 Меша Селимовић: *Дервиш и смрт*
 Михајло Лалић: *Лелејска гора*
 Добрица Ћосић: *Корени*
 Антоније Исаковић: *Кроз грање небо*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- ток свести
- хронотоп
- врсте романа
- типови структуре романа

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Александар Тишма: *Употреба човека*
 Ранко Маринковић: *Руке* (новела)
 Данило Киш: *Енциклопедија мртвих*
 Душан Ковачевић: *Балкански штијун*
 Избор из савремене српске књижевности (Б. Пекић, М. Бећковић)
 Избор из књижевних критика и есеја (И. Секулић, П. Џацић, М. Павловић)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- постмодерна и постмодернизам
- радио
- телевизија
- филм
- путопис
- есеј
- књижевна критика

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Према Правилнику о организовању и спровођењу такмичења Књижевна олимпијада, извештаји са окружног такмичења достављају се организаторима у табелама, заједно са списковима учесника (уз назив школе и име наставника) и освојеним бројем бодова, на мејл Друштва (drustvosj@fil.bg.ac.rs) у року од три дана од завршеног такмичења. Моле се задужени представници школских округа у Србији да резултате шаљу обједињено (не свака школа или група школа само у своје име). Извештаји који не стигну на време, који су непотпуни или се шаљу у више наврата, онемогућавају Друштво да такмичење настави планираном динамиком.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су ревидирани садржаји редовне наставе српског језика и књижевности прописани **важећим** Наставним планом и програмом. Друштво за српски језик и књижевност Србије објавило је и друго, допуњено издање књиге Зоне Мркаљ, *Колико познајеш књижевност?*, и збирке тестова са прве четири Књижевне олимпијаде у којима се могу наћи модели задатака за све разреде.

Напомене: На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења, као и градиво предвиђено за све претходне разреде.

Садржаји такмичења су у складу са прописаним Наставним планом и програмом. Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити Наставни план и програм за дати разред. Текстови ван програма могу се користити само за испитивање области Разумевање прочитаног текста и у складу са надпрограмским захтевима стандарда (описа ученичких постигнућа).

Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (www.mrn.gov.rs), али су обавезни да све књижевноисторијске, књижевнотеоријске и књижевнокритичке појмове и тумачења ускладе са релевантним достигнућима науке о књижевности, јер ће се као тачни одговори признавати само они који су засновани и потврђени у науци о књижевности.

**РЕЗУЛТАТИ 4. РЕПУБЛИЧКОГ ТАКМИЧЕЊА ИЗ
КЊИЖЕВНОСТИ „КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА”
УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА**

СЕДМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Град	Наставник	Поена	Ранг
1.	Ана Марјановић	ОШ „Свети Сава”	Читлук	Ивана Јовановић	20	I
2.	Доситеј Божић	ОШ „Мирослав Букумировић Букум”	Шетоње	Светлна Фатић	20	I
3.	Катарина Пантелић	ОШ „Стојан Новаковић”	Шабац	Ивана Поповић	20	I
4.	Невена Костић	ОШ „Бранислав Нушић”	Д.Трнава	Оливера Станковић	20	I
5.	Анђела Симић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	Ивана Стојановић	19	II
6.	Сања Тасић	ОШ „Аца Синадиновић”	Предејане	Јасмина Анђелковић	19	II
7.	Тамара Илић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Београд	Милева Радошевић	19	II
8.	Тамара Секулић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Клупци	Миленија Мићановић Петрушевска	19	II
9.	Ива Филиповић	ОШ „Вук Караџић”	Ђуприја	Маја Милошевић	19	II
10.	Јаков Грбовић	ОШ „Свети Сава”	Крагујевац	Слађана Толић	19	II
11.	Јована Анђелић	ОШ „Кнегиња Милица”	Београд	Весна Ристић	19	II
12.	Александра Милић	ОШ „Вук Караџић”	Лебане	Слађана Јовановић	19	II
13.	Ана Костић	ОШ „Данило Киш”	Београд	Данка Нововић	19	II
14.	Катарина Мијајловић	ОШ „Раде Драинац”	Београд	Радослава Живановић	19	II

15.	Катарина Петровић	ОШ „Вук Караџић”	Кнић	Слађана Симовић	19	II
16.	Кристина Петровић	ОШ „Стојан Новаковић”	Блаце	Весна Миљковић	19	II
17.	Лазар Јовићевић	Гимназија	Ивањица	Биљана Ајдачић	19	II
18.	Марија Бурсаћ	ОШ „Вук Караџић”	Шабац	Весна Вуковић	19	II
19.	Марија Умељић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	Слободанка Тришић	19	II
20.	Милица Гарић	ОШ „Филип Филиповић”	Београд	Томица Мојашевић	19	II
21.	Милица Тадић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	Ивана Стојановић	19	II
22.	Анђела Бабић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	Нада Тијанић	18	III
23.	Ања Кафеџиска	ОШ „Радоје Домановић”	Врање	Слађана Ђорђевић	18	III
24.	Бојана Младеновић	ОШ „Цар Константин”	Ниш	Аница Бреберина	18	III
25.	Бојана Радановић	ОШ „Војвода Степа”	Београд	Милена Исаиловић	18	III
26.	Вања Миловановић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Крушевац	Виолета Пешић Ного	18	III
27.	Вида Мијушковић	ОШ „20. октобар”	Београд	О. Вучетић	18	III
28.	Викторија Станковић	ОШ „Свети Сава”	Пирот	Тања Петровић	18	III
29.	Владислав Станковић	ОШ „Вук Караџић”	Шабац	Весна Вуковић	18	III
30.	Данило Андрић	ОШ „Вук Караџић”	Крагујевац	Зорица Томашевић	18	III
31.	Сандра Марковић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	Вања Вукосављевић	18	III
32.	Светлана Мршић	ОШ „Марија Трандафил”	Нови Сад	Зорана Вујчић	18	III
33.	Силвија Савић	ОШ „Ратко Митровић”	Чачак	Радовнака Мартиновић	18	III

34.	Софија Јеремић	ОШ „Танаско Рајић”	Чачак	Јована Јанковић	18	III
35.	Софија Петровић	ОШ „Петар Кочић”	Инђија	Сандра Шћевак	18	III
36.	Тамара Ђуровић	ОШ „Петар Враголић”	Љубовија	Мирјана Протић	18	III
37.	Теодора Прњат	ОШ „Краљ Петар Први”	Београд	Јулијана Ђоровић	18	III
38.	Урош Тркуља	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Београд	Наташа Васић	18	III
39.	Филип Драјић	ОШ „Браћа Недић”	Осечина	Лидија Марић Јовановић	18	III
40.	Хелена Мајсторовић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	Биљана Перовић	18	III
41.	Игор Панић	ОШ „Владимир Роловић”	Београд	Зорица Смиљанић	18	III
42.	Јелена Томашевић	ОШ „Свети Сава”	Београд	Ивана Марковић	18	III
43.	Јелена Томић	ОШ „Бане Миленковић”	Врњачка Бања	Милкица Гмијовић	18	III
44.	Ана Булатовић	ОШ „Краљ Петар Први”	Београд	Јулијана Ђоровић	18	III
45.	Ана Михаљевић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Сремска Митровица	Бојана Зорић	18	III
46.	Анастасија Јанковић	ОШ „Лаза К. Лазаревић”	Шабац	Мила Бабић	18	III
47.	Анастасија Влашковић	ОШ „Вук Караџић”	Крагујевац	Иван Марковић	18	III
48.	Ангелина Церовина	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Београд	Оливера Дамјановић	18	III
49.	Драгана Јоковић	ОШ „Милан Благојевић”	Лучани	Тања Стевановић	18	III
50.	Ђорђе Тодоровић	ОШ „Милан Ракић”	Мионица	Милан Петковић	18	III
51.	Ива Дачковић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Брус	Сања Стојановић	18	III
52.	Јована Павловић	ОШ „Вук Караџић”	Дољевац	Виолета Вукотић	18	III
53.	Јована Обрадовић	ОШ „Јајинци”	Београд	Татјана Весић	18	III
54.	Катарина Међедовић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Мартинци	Слађана Гвојић	18	III

55.	Љубица Младеновић	ОШ „8.септембар“	Пирот	Маријана Панов	18	III
56.	Марјан Лазаревић	ОШ „Живојин Жика Поповић“	Кучево	Марина Милошевић	18	III
57.	Менча Лојаница	ОШ „Димитрије Туцовић“	Чајетина	Душица Гускић	18	III
58.	Мила Спасић	ОШ „8. октобар“	Власотинце	Ивана Цекић	18	III
59.	Милена Степић	ОШ „Др Јован Цвијић“	Смедерево	Биљана Симић	18	III
60.	Милица Јокић	ОШ „Б. П. Пинки“	Београд	Ивана Ђургуз	18	III
61.	Милица Мечанин	ОШ „Милан Благојевић“	Лучани	Тања Стевановић	18	III
62.	Милица Поклопић	ОШ „Стеван Чоловић“	Ариље	Милка Минић	18	III
63.	Милица Радојичић	ОШ „Миодраг Чајетинац Чајка“	Трстеник	Јелена Трошић	18	III
64.	Милица Трифуновић	ОШ „Стојан Новаковић“	Шабач	Ивана Поповић	18	III
65.	Невена Радосављевић	ОШ „Јосиф Панчић“	Баљевац	Оливера Никић	18	III
66.	Николина Станисављевић	ОШ „Божидар Димитријевић Козица“	Брадарац	Јелена Илић	18	III
67.	Нина Видојковић	ОШ „Добрила Стамболић“	Сврљиг	Марина Вујић Милутиновић	18	III

ОСМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Град	Наставник	Поена	Ранг
1.	Анастасија Рогановић	ОШ „Филип Филиповић“	Чачак	Оливера Лабудовић	19	I
2.	Анђела Степић	ОШ „Мирослав Антић“	Београд	Јелена Битичај	19	I
3.	Ирина Павловић	ОШ „Илија Гарашанин“	Крагујевац	Б. Кнежевић	19	I
4.	Катарина Прокоповић	ОШ „Трајко Стаменковић“	Лесковац	Мирјана Митровић	19	I

5.	Милица Вујић	ОШ „Душан Јерковић”	Рума	Госпа Станојевић	19	I
6.	Милица Марковић	ОШ „Ната Јеличић”	Шабач	Славица Лукић	19	I
7.	Миња Миловановић	ОШ „Радоје Домановић”	Крагујевац	В. Ђурђевић	19	I
8.	Невена Јевремовић	ОШ „Вук Караџић”	Дољевац	Александра Миленковић	19	I
9.	Невена Симић	ОШ „Први мај”	Влајковци	Јелена Вукадиновић	19	I
10.	Теодора Ивковић	ОШ „Мирослав Антић”	Београд	Јелена Битичај	19	I
11.	Александра Миленковић	ОШ „Иво Андрић”	Београд	Олга Урошевић	18	II
12.	Ана Кечић	ОШ „Мома Станојловић”	Крагујевац	Д. Мијовић	18	II
13.	Анастасија Костић	ОШ „Ђеле кула”	Ниш	Ирена С. Здравковић	18	II
14.	Анастасија Петковић	ОШ „Јастребачки партизани”	Мерошина	Милена Марковић Мемедовић	18	II
15.	Анђела Дробњак	ОШ „Младост”	Београд	Душица Мињовић	18	II
16.	Дејана Голубов	ОШ „Браћа Новаков”	Силбаш	Радомирка Вуковић	18	II
17.	Драгана Рајевац	ОШ „Димитрије Туцовић”	Чајетина	Јагода Јеремић	18	II
18.	Катарина Јовановић	ОШ „14. октобар”	Београд	Јелена Војиновић Талић	18	II
19.	Кристина Јовановић	ОШ „С. Г. Митраљета”	Београд	Мирка Дабовић	18	II
20.	Маја Јешић	ОШ „Др Драгиша Мишовић”	Чачак	Невена Димовски	18	II
21.	Мила Поповић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	Татјана Пилиповић	18	II
22.	Милица Ковачевић	ОШ „Емилија Остојић”	Пожега	Марина Петровић	18	II
23.	Николина Никић	ОШ „14. октобар”	Драгинац	Љиљана Николић	18	II
24.	Стефан Шајкаревић	ОШ „Драгомир Марковић”	Крушевац	Сања Дервишевић	18	II
25.	Тамара Тодоровић	ОШ „Павле Савић”	Београд	Бојана Симоновић	18	II

26.	Теа Стризе	ОШ „Вук Караџић”	Врање	Јулијана Голубовић	18	II
27.	Теодора Станишић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Нови Сад	Татјана Лекић	18	II
28.	Теодора Цвејић	ОШ „Миодраг Чајетинац Чајка”	Трстеник	Душанка Пешгерац	18	II
29.	Нина Јаковљевић	ОШ „Владислав Савић Јан”	Паруновац	Соња Стојановић	18	II
30.	Јована Јањић	ОШ „Горња Варош”	Београд	Марија Милинковић	18	II
31.	Александра Срдановић	ОШ „Јеврем Обреновић”	Шабац	Зорица Лaziћ	17	III
32.	Ана Пејовић	ОШ „Татомир Анђелић”	Мрчајевци	Снежана Симеуновић	17	III
33.	Ана Станојевић	ОШ „Миле Дубљевић”	Лајковац	Душица Милосављевић	17	III
34.	Андријана Вранић	ОШ „Емилија Остојић”	Пожега	Соња Стоковић	17	III
35.	Анђелина Станојковић	ОШ „Радоје Домановић”	Врање	Оливера Станковић	17	III
36.	Данијела Гаћеша	ОШ „Десанка Максимовић”	Ковин	Маја Лазаров	17	III
37.	Драган Рађевић	ОШ „Филип Вишњић”	Моровић	Верица Вукић	17	III
38.	Драгана Граховац	ОШ „Ђура Даничић”	Београд	Сунчица Николов	17	III
39.	Дуња Стошић	ОШ „Ђеле кула”	Ниш	Ирена С. Здравковић	17	III
40.	Емилија Корлат	ОШ „С. Г. Митраљета”	Београд	Мирка Дабовић	17	III
41.	Иван Зувић	ОШ „14. октобар”	Београд	Јелена Војиновић Ђалић	17	III
42.	Ивана Врекић	ОШ „Бранко Радичевић”	Савино Село	Јелена Микић	17	III
43.	Ивона Филипов	ОШ „Соња Маринковић”	Нови Сад	Латинка Зубовић	17	III
44.	Илија Јанковић	ОШ „Вељко Дугошевић”	Београд	Јелена Јовичић	17	III
45.	Исидора Божић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Сремска Митровица	Бојана Зорић	17	III
46.	Јелена Милошевић	ОШ „Раде Драинац”	Београд	Јелена Ковачевић	17	III

47.	Јелена Радовић	ОШ „Никола Тесла”	Велика Река	Жељка Танасковић	17	III
48.	Јована Марјановић	ОШ „Светитељ Сава”	Друговац	Миљана Кравић	17	III
49.	Јована Стојевић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Врање	Мелани Петровић	17	III
50.	Јулијана Јевтић	ОШ „Павле Савић”	Београд	Бојана Симоновић	17	III
51.	Катарина Илић	ОШ „Милутин Смиљковић”	Винарце	Лидија Станковић	17	III
52.	Катарина Савић	ОШ „Радислав Никчевић”	Мајур	Јелена Гавриловић Миликић	17	III
53.	Лена Аларгић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Сремска Митровица	Бојана Зорић	17	III
54.	Лука Недељковић	ОШ „Филип Филиповић”	Београд	Зорица Лабовић	17	III
55.	Марина Степаноски	ОШ „Иво Андрић”	Београд	Олга Урошевић	17	III
56.	Матеја Карделис	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	Татјана Пилиповић	17	III
57.	Маша Павловић	ОШ „Димитрије Давидовић”	Смедерево	Људмила Вуковић	17	III
58.	Мила Касалица	ОШ „Јован Поповић”	Нови Сад	Снежана Кецо	17	III
59.	Милица Јаковљевић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Панчево	Драгана Џуџић	17	III
60.	Миљана Томић	ОШ „Херој Мирко Томић”	Крчин	Ј. Мијајловић	17	III
61.	Мирослава Костић	ОШ „Никола Тесла”	Београд	Јасмина Сенић	17	III
62.	Моника Урошевић	ОШ „Аца Синадиновић”	Предејане	Јасмина Анђелковић	17	III
63.	Нагалија Стојчић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Бабушница	Јелена Поповић	17	III
64.	Невена Јанкелин	ОШ „Др Ђорђе Јоановић”	Ново Милошево	Јелена Голушин	17	III
65.	Невена Лојаница	ОШ „Милан Благојевић”	Лучани	Тања Стевановић	17	III
66.	Нела Деспотовић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Опово	Емил Вељић	17	III
67.	Никола Илић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Београд	Снежана Костић Хавари	17	III

68.	Николина Ерцег	ОШ „Борђе Крстић”	Београд	Радмила Гајић	17	III
69.	Николина Илић	ОШ „Павле Савић”	Београд	Бојана Симоновић	17	III
70.	Сандра Веселиновић	ОШ „Ната Јеличић”	Шабац	Славица Лукић	17	III
71.	Селена Михаиловић	ОШ „Први српски устанак”	Крагујевац	Т. Јанковић	17	III
72.	Теодора Маринковић	ОШ „Светозар Марковић”	Рековац	Мирјана Фићовић	17	III
73.	Теодора Милићевић	ОШ „Филип Филиповић”	Београд	Зорица Лабовић	17	III
74.	Теодора Туловић	ОШ „Татомир Анђелић”	Мрчајевци	Снежана Симеуновић	17	III
75.	Тијана Чобовић	ОШ „Бора Станковић”	Београд	Слађана Хацић	17	III
76.	Тијана Милошевић	ОШ „Бранислав Нушић”	Д. Трнава	Невена Петровић	17	III
77.	Тијана Николић	ОШ „Мито Игумановић”	Косјерић	Славица Елчић	17	III
78.	Уна Давидовић	ОШ „Младост”	Београд	Марта Анђелић	17	III
79.	Хелена Шилегиновић	ОШ „Вера Мишчевић”	Белегиш	Мирјана Мирковић	17	III
80.	Дамјана Радоичић	ОШ „Бора Станковић”	Београд	Слађана Хацић	17	III

ПРВИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Град	Наставник	Посна	Ранг
1.	Марија Милосављевић	Гимназија „Бора Станковић“	Врање	Драган Петровић	20	I
2.	Милица Марјановић	Гимназија	Прокупље	Биљана Радмановић	20	I
3.	Јелена Стојковић	Гимназија	Прокупље	Биљана Радмановић	19	II
4.	Невена Сталевић	Гимназија	Крушевац	Невена Симић	19	II
5.	Александра Петровић	СШ „Никола Тесла“	Бољевац	Марина Тачић	18	III

6.	Александра Савић	СШ „Свети Ахилије“	Ариље	Јелена Коризма	18	Ш
7.	Ана Вилимоновић	Медиц. шк. „Др Алекса Савић“	Прокупље	Јасмина Пршић	18	Ш
8.	Ана Цветановић	Филолошка гимназија	Београд	Катарина Вучић	18	Ш
9.	Анђела Дамјановић	Гимназија „Таковски устанак“	Горњи Милановац	Биљана Пауновић	18	Ш
10.	Иван Цветић	Гимназија	Краљево	Маријана Радић	18	Ш
11.	Јелена Југовић	Шабачка гимназија	Шабац	Мирјана Јевтић	18	Ш
12.	Јована Трајковић	Гимназија	Лебане	Душан Благојевић	18	Ш
13.	Ленка Милојевић	Филолошка гимназија	Београд	Весна Црепуљаревић	18	Ш
14.	Љубица Чоловић	Гимназија	Ивањица	Биљана Ајдачић	18	Ш
15.	Марија Јунгић	Гимназија „Јован Јовановић Змај“	Нови Сад	Мирјана Грдинић	18	Ш
16.	Марко Ковачевић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Светлана Рајчић Перић	18	Ш
17.	Милица Милошевић	Гимназија	Крушевац	Невена Симић	18	Ш
18.	Младен Максовић	Гимназија	Смедерево	Маријана Николић	18	Ш
19.	Сандра Милошевић	Филолошка гимназија	Београд	Катарина Вучић	18	Ш
20.	Теодора Вуканац	Филолошка гимназија	Београд	Катарина Вучић	18	Ш
21.	Јелена Стоићевић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	Славица Јовановић	18	Ш
22.	Јована Милошевић	Шабачка гимназија	Шабац	Сузана Живковић	18	Ш

ДРУГИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Град	Наставник	Посна	Ранг
1.	Ана Маријановић	Прва београдска гимназија	Београд	Драгица Симоновић	20	I
2.	Јустина Петричковић	XV београдска гимназија	Београд	Оливера Миленковић	20	I
3.	Милена Мимица	Девета београдска гимназија	Београд	Милорад Дашић	20	I
4.	Тамара Тубић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Светлана Рајичић Перић	20	I
5.	Урош Љубисављевић	СШ „Свилајнац“	Свилајнац	Лидија Бојчовска	20	I
6.	Алекса Тимотијевић	Гимназија	Краљево	Ивана Бабић	19	II
7.	Ана Димитријевић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Светлана Рајичић Перић	19	II
8.	Анђела Костић	Гимназија „Бора Станковић“	Врање	Ана Стоиљковић	19	II
9.	Владана Петковић	Гимназија „Јован Скерлић“	Владичин Хан	Ана Стојановић	19	II
10.	Марија Јовановић	СШ „Свети Ахилије“	Ариље	Славка Петровић	19	II
11.	Милена Вујичић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Светлана Рајичић Перић	19	II
12.	Александра Матић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Светлана Рајичић Перић	18	III
13.	Бојана Петров	Гимназија „Бора Станковић“	Врање	Ана Стоиљковић	18	III
14.	Илија Милошевић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Марио Бадјук	18	III
15.	Исидора Лазић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	Владислава Вукашиновић	18	III
16.	Јордан Грујић	Гимназија	Краљево	Силвана Ђ. Мирковић	18	III
17.	Константин Ађанин	Гимназија „Вук Караџић“	Трстеник	Љилана Недељковић	18	III
18.	Марија Дивљаковић	Гимназија „Свети Сава“	Пожега	Марија Јевеичић	18	III

19.	Мартин Топић	Гимназија „Јован Јовановић Змај“	Нови Сад	Рима Лакић	18	III
20.	Милица Котур	Медицинска школа	Београд	Славица Марковић	18	III
21.	Никола Андрић	СШ „Вук Караџић“	Љубовија	Давид Мандић	18	III
22.	Нина Јовановић	ЕТШ „Нада Димић“	Београд	Тамара Љујић	18	III
23.	Реља Арсић	Гимназија „Бора Станковић“	Врање	Тања Русимовић	18	III
24.	Симона Дмитровић	Гимн. „Таковски устанак“	Горњи Милановац	Јована Димитријевић	18	III
25.	Соња Вукашиновић	Гимназија	Краљево	Наташа Пантовић	18	III
26.	Тамара Соколов	Прва београдска гимназија	Београд	Биљана Ковачевић	18	III

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Школа	Град	Наставник	Посна	Ранг
1.	Јелена Јовановић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	Марија Запутил	20	I
2.	Милица Живановић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	Марија Запутил	20	I
3.	Рајна Ремовић	Креативно перо	Београд	Јелена Стефановић	20	I
4.	Вељко Ивановић	СШ „Вук Караџић“	Љубовија	Давид Мандић	19	II
5.	Исидора Вулић	Гимн. „Светозар Марковић“	Јагодина	Милица Миловановић	19	II
6.	Ана Филиповић	Прва београдска гимназија	Београд	Катарина Крнегић	18	III
7.	Милена Милосављевић	Гимн. „Светозар Марковић“	Јагодина	Љиљана Јевтић Јовановић	18	III
8.	Младенка Орлић	XIII београдска гимназија	Београд	Софија Ширадовић	18	III

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Град	Наставник	Посна	Ранг
1.	Ана Видрић	Пета београдска гимназија	Београд	Милица Шаренац	18	I
2.	Ана Ружановић	Шабачка гимназија	Шабац	Снежана Корнарос	18	I
3.	Ђурђина Марић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Милена Милисављевић	18	I
4.	Јована Тодоровић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Наталија Лудошки	18	I
5.	Невена Вилотић	Шабачка гимназија	Шабац	Снежана Корнарос	18	I
6.	Тамарта Ристић	Шеста београдска гимназија	Београд	Никола Козомора	18	I
7.	Алекса Новевски	Филолошка гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	17	II
8.	Вања Поповић	Гимназија и економска школа „Јован Ј. Змај“	Оџаци	Слађана Бодирога	17	II
9.	Јован Јовкић	Гимназија „Јован Јовановић Змај“	Оџаци	Слађана Бодирога	17	II
10.	Јована Костић	Филолошка гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	17	II
11.	Кристина Мирковић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Милена Милисављевић	17	II
12.	Лазар Васовић	Гимн. „Таковски устанак“	Горњи Милановац	Наташа Николић	17	II
13.	Марко Тодоровић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Вера Ваш	17	II
14.	Невена Шкобић	Филолошка гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	17	II
15.	Олга Тодоровић	Филолошка гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	17	II
16.	Алекса Вукашиновић	Гимн. „Светозар Марковић“	Суботица	Мр Лаура Ковач	16	III

17.	Алекса Дамњановић	Неготинска гимназија	Неготин	Слађан Михајловић	16	III
18.	Ана Арсић	Филолошка гимназија	Београд	Катарина Вучић	16	III
19.	Анђела Станковић	Филолошка Гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	16	III
20.	Дајана Растовић	Гимназија „Б. Радичевић“	Стара Пазова	Сандра Дроњак	16	III
21.	Јелена Весић	Гимназија „С. Пузић“	Рума	Катарина Ковачевић	16	III
22.	Јелена Ризнић	Друга крагујевацка гимназија	Крагујевац	Александра Радовановић	16	III
23.	Јована Тодоровић	Гимназија	Крушевац	Слађана Дамњановић	16	III
24.	Марија Гагић	Филолошка гимназија	Београд	Весна Црепуљаревић	16	III
25.	Марко Јевтић	Гимназија „Б. Радичевић“	Стара Пазова	Сандра Дроњак	16	III
26.	Матија Нешовић	Филолошка гимназија	Београд	Весна Црепуљаревић	16	III
27.	Милана Вуковић	Гимназија „Б. Радичевић“	Стара Пазова	Сандра Дроњак	16	III
28.	Милица Јон	Економско- трговинска школа	Кикинда	Душица Јованов	16	III
29.	Николина Вујевић	Гимназија „Б. Радичевић“	Стара Пазова	Дроњак	16	III
30.	Софија Филипов	Гимназија „Урош Предић“	Панчево	Александра Михајловић	16	III
31.	Стефан Делић	Гимназија	Лазаревац	Славица Миљанић	16	III
32.	Јована Ђурчић	Гимназија „Вук Караџић“	Трстеник	Биљана Павловић	16	III

Републичка комисија

1. Зорица Несторовић, председник
2. Зона Мркаљ, потпредседник
3. Милан Алексић, члан
4. Славко Петаковић, члан
5. Бошко Сувајџић, члан

**ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ ЛИТЕРАРНИХ
ДРУЖИНА И СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ
И СРЕДЊИХ ШКОЛА – НАГРАДА
„ПРОФ. ДР СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

1.

Такмичење има за циљ:

- да афирмише рад литерарних дружина и секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;
- да литерарно стваралаштво у школама допринесе развијању активног односа према књизи и писаној речи;
- да развије афинитете према естетским и етичким вредностима литературе;
- да подстакне развијање литерарног сензибилитета и креативних способности ученика;
- да допринесе развијању културе коришћења слободног времена код ученика;
- да подстакне ученике и наставнике на проширивање и продубљивање вредности уметничког текста и литерарног образовања својих чланова, што ће се постићи праћењем достигнућа савремене науке о књижевности и језику.

2.

Такмичење има два вида:

- I – за најбоље литерарне дружине и секције у основној школи; и
- II – за најбоље литерарне дружине и секције у средњој школи.

3.

Најбоље литерарне дружине и секције награђују се наградом „Проф. др СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”, дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбоље литерарне дружине и секције обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање литерарних дружина и секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају литерарне дружине и секције, школе и друге просветне институције.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду литерарне дружине, секције у претходној школској години.

Документација ће обухватити: **годишњи план и извештај о планираним активностима**, који треба да садржи:

- **организацију рада**
- **облике рада** (радне састанке, књижевне вечери, посете, излете, културно-уметничке јубилеје, сусрете с писцима и другим посленицима у култури, учествовање у школским приредбама, сарадњу са дружинама, секцијама, у периодици, месним радио-станицама, на наградним конкурсима, у издавачкој делатности и сл.).
- **резултате рада:** освојене награде и дипломе.

6.

Избор најбољих литерарних дружина и секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва, утврђујући и председника и секретара Комисије.

7.

Ако Комисија процени да су литерарне дружине и секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише три равноправне секције за I, II и III награду.

8.

Прво проглашавање најбоље литерарне дружине, у основној и најбоље литерарне секције у средњој школи обављено је јануара 1996. године, за период школске 1994/95. године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих литерарних дружина и секција које су освојиле награду „Проф. др СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”, похваљују се и награђују професори и наставници који су стручно водили рад награђених секција и дружина, како би и овај рад изашао из анонимности и подстицајно деловао на унапређивање рада литерарних дружина и секција у школама.

НАПОМЕНА: Ово такмичење обухвата само литерарне дружине и секције као облике слободних активности са чвршћом организацијом. Треба их разликовати од других облика слободних активности као што су: друштво (КУД), као најмасовнија формација која има више огранака и секција; клуб – удружење које нема масовност друштва, али има услове за развој клупског начина рада.

Незнатна је разлика између дружине и секције. Дружина је мања самостална организациона јединица која не зависи од неког вишег удружења и нема својих огранака, нити клупски друштвени живот, док је секција по свему слична дружини, само није самостална, него је део веће организационе формације (као што су клубови, друштва и сл.). Од друштва и клуба се разликују дружине и секције и променљивим бројем чланова.

Скуп ученика (група) који је малобројан, повремен и привремен не увршћује се у слободне активности, нити у ово такмичење јер не улази ни у годишњи план школе.

Рад секција је саставни део годишњих програма образовно-васпитног рада школа и приликом јављања на конкурс Друштва пријаву за такмичење мора званично да проследи школа, иначе се пријављен учесник **дисквалификује**.

**ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ
ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА
ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

1.

Такмичење има за циљ:

- да афирмише рад лингвистичких дружина и секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;
- да подстакне ученике на конкретнију примену знања којима су овладали у српским језичким системима и језичкој култури;
- да развије код ученика способност да стечена знања са сигурношћу примењују;
- да подстакне ученике и наставнике на проширивање знања праћењем достигнућа савремене науке о језику и језичкој култури.

2.

Такмичење има два вида:

- I – за најбоље лингвистичке дружине и секције у основној школи; и
- II – за најбоље лингвистичке дружине и секције у средњој школи.

3.

Најбоље лингвистичке секције награђују се Дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбољих лингвистичких секција обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање лингвистичких секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају лингвистичке дружине и секције, школе и друге просветне институције.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду лингвистичке секције у претходној школској години:

- план рада;
- колективне истраживачке пројекте;
- индивидуалне пројекте и радове;
- школске лингвистичке часописе.

Избор најбољих лингвистичких секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва.

6.

Управа Друштва бира председника и секретара Комисије. Републичка Комисија доноси одлуке већином гласова.

7.

Ако Комисија процени да су лингвистичке секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише три секције за I, II и III награду.

8.

Прво проглашење најбоље лингвистичке секције у основној и најбоље лингвистичке секције у средњој школи обављено је у јануару 1991. године, обухватајући период претходне школске године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих лингвистичких секција, јавно се похваљују и награђују професори и наставници који су стручно водили награђене секције, како би и овај стручни рад изашао из анонимности и подстицајно деловао на унапређивање рада лингвистичких секција у школама.

Рад секција је саставни део годишњих програма образовно-васпитног рада школа и приликом јављања на конкурс Друштва пријаву за такмичење мора званично да проследи школа, иначе се пријављен учесник **дисквалификује.**

**КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА**

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ГОДИНА 2016.

ТЕСТ: 1 (30 ПИТАЊА)

1.	Подвуците имена дијалеката штокавског наречја који имају четири акцента (нову акцентуацију): призренско-тимочки дијалекат, косовско-ресавски дијалекат, шумадијско-војвођански дијалекат, источнохерцеговачки дијалекат
2.	Дело <i>Мала српска граматика</i> (1850) написао је: а) В. С. Караџић б) Ђ. Даничић в) Ј. Копитар г) С. Мркаљ Заокружите слово испред тачног одговора.
3.	Подвуците исправно написане облике следећих речи: <i>гледалац, гледаоц;</i> <i>бијенале, биенале;</i> <i>пијмо, пимо</i> (императив глагола <i>пити</i>)
4.	Наведите назив првог књижевног језика свих словенских народа: _____
5.	Морфологија је наука: а) о гласовима б) о настанку нових речи в) о реченицама г) о облицима речи Заокружите слово испред тачног одговора.
6.	Према датим екавским облицима напишите књижевне ијекавске облике: а) <i>место</i> _____, б) <i>песма</i> _____.
7.	Напишите реч састављену редом од гласова са следећим артикулационим карактеристикама: лабиодентални сонант, средњи вокал предњег реда, безвучни веларни експлозив: _____
8.	Гласови Ш и Х разликују се по следећој артикулационој карактеристици: а) место изговора б) начин изговора в) рад гласних жица г) положај задњег непца Заокружите слово испред тачног одговора.
9.	Ако се не узму у обзир неакцентоване дужине, глагол „пресадити“ има исти акценат у инфинитиву и: а) 1. лицу једине презенте актива б) 3. лицу множине презенте актива в) трпном глаголском придеву г) императиву актива Заокружите слово испред тачног одговора.

10.	<p>Заокружите слова испред тачног одговора: У речи СОКО постоје следеће гласовне алтернације (промене): а) асимилација самогласника, сажимање самогласника б) асимилација самогласника, прелаз <i>л</i> у <i>о</i> (алтернација <i>л : о</i>) в) сажимање самогласника, прелаз <i>л</i> у <i>о</i> (алтернација <i>л : о</i>) г) асимилација самогласника, сажимање самогласника, прелаз <i>л</i> у <i>о</i> (алтернација <i>л : о</i>)</p>								
11.	<p>Заокружите слово испред пара речи у којем примећујете превој вокала: а) погодити : погађати в) свог : свога б) село : сунце г) Ћорџем : Петром</p>								
12.	<p>Подвуците речи које садрже затворен слог: <i>лише, гробље, грмље, трње, славље</i></p>								
13.	<p>Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучена именица у следећој реченици: <i>Лондонски Хајд парк убраја се међу највеће паркове у Европи.</i></p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th>РОД</th> <th>БРОЈ</th> <th>ПАДЕЖ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ПАРКОВЕ</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		РОД	БРОЈ	ПАДЕЖ	ПАРКОВЕ			
	РОД	БРОЈ	ПАДЕЖ						
ПАРКОВЕ									
14.	<p>Заокружите слова испред реченица у којима запажате бројеве који се могу мењати по падежима. а) Данас је двадесет пети јун. б) Обоје су стигли на време. в) Возили смо се аутобусом број двадесет пет. г) На пробу је дошло шест ученика.</p>								
15.	<p>Напишите у ком се облику налази подвучени придев у следећој пословици: Држи се <u>нова</u> пута и стара пријатеља. а) падеж: _____ б) број: _____ в) род: _____ г) вид: _____</p>								
16.	<p>Напишите глагол <i>хтети</i> у задатим облицима. а) глаголски прилог садашњи: _____ б) глаголски прилог прошли: _____</p>								
17.	<p>Распоредите дате примере на одговарајућа места у табели: <i>након, нити, наиме, насупротив, наравно, него</i></p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Предлози</th> <th>Везници</th> <th>Речце</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Предлози	Везници	Речце					
Предлози	Везници	Речце							
18.	<p>Подвуците прилоге који могу имати компарацију: добро, ретко, нехотице, друкчије, полако, премало, пажљиво</p>								
19.	<p>Подвуците глаголе који су изведени од непроменљивих речи: <i>јачати, лакирати, куќкати, враћати, ситнити, зујати, напредовати, биберити.</i></p>								

20.	Заокружите слово испред сложеног броја: а) <i>двеста</i> б) <i>милион</i> в) <i>четворка</i> г) <i>двојица</i>								
21.	Подвучите две именице изведене истим суфиксом: <i>жанадарчина, официрчина, војничина, мамчина, синчина, фудбалерчина.</i>								
22.	На цртама поред наведених значења именице <i>лонац</i> напишите да ли су она добијена метафором, метонимијом или синегдохом. а) врста јела од меса и разног поврћа _____ б) удубљење у кориту река настало вртложним кретањем камена _____								
23.	Именица <i>лакат</i> некада је означавала и стару меру за дужину (око 70 цм). Ово значење није задржано до данас, а не постоји ни други назив за ову меру, па за њега кажемо да у савременом српском језику представља пример за: а) архаизам б) историзам в) неологизам г) жаргонизам Заокружите слово испред тачног одговора.								
24.	Обратите пажњу на значење подвучених речи у следећим реченицама: <i>Марш је у војној терминологији начин кретања копнене војске.</i> <i>Командир викну: „Лево крило, напред... Марш!“</i> Однос између подвучених речи представља пример за: полисемију праву хомонимију хомоформију синонимију Подвучите тачан одговор.								
25.	У следећем примеру подвучите зависне реченице: Милан Ракић (1876–1938), још један наш писац који је био истовремено и дипломата, ступио је у дипломатску службу две године пошто је завршио студије, и у њој је онда провео читав радни век.								
26.	Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Гвожђе се кује док је вруће.</i> <table border="1" data-bbox="227 947 837 1062"> <tr> <td>Како гласи реченични члан</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Која је служба тог члана</td> <td></td> <td>предикат</td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан				Која је служба тог члана		предикат	
Како гласи реченични члан									
Која је служба тог члана		предикат							
27.	У реченици <i>Молим те, исправи ту слику на зиду</i> подвучена конструкција има следећу синтаксичку функцију: _____ (допуните).								
28.	Подвучите лингвистички термин који не припада низу: именски део предиката, именица, прави објекат, субјекат, неправи објекат.								
29.	У следећи текст упишите запете тамо где је то неопходно: Те године је из Београда пут Рима кренуо Милош Црњански који ће открити да вечни град није онакав каквим га памти из својих ранијих боравака. Он тај град неће гледати очима песника и путописца него аташеа за штампу. Путујући у Рим Црњански листа своје путописе „Љубав у Тоскани“ које није читао осам година.								
30.	Заокружите слово испред узвичне независне предикатске реченице: а) Како пада киша! б) Обавезно понеси кишобран! в) Киша! г) Пада страшна киша!								

ТЕСТ: 1 (РЕШЕЊА)

1. шумадијско-војвођански (дијалекат), источнохерцеговачки (дијалекат)
2. б)
3. гледалац; бијенале; пијмо
4. старословенски (језик)
5. г)
6. мјесто, пјесма
7. ВЕК
8. а)
9. г)
10. в)
11. а)
12. грмље, славље
- 13.

	РОД	БРОЈ	ПАДЕЖ
ПАРКОВЕ	МУШКИ	МНОЖИНА	АКУЗАТИВ

14. в), г)
15. а) генитив; б) једнина; в) мушки; г) неодређени
16. а) хотећи; б) хтевши
- 17.

Предлози	Везници	Речце
насупротив, након	нити, него	наиме, наравно

18. добро, ретко, нехотице, друкчије, полако, премало, пажљиво
19. куцкати, зујати, напредовати
20. а)
21. војничина, момчина
22. а) метонимија, б) метафора
23. б)
24. хомоформију
25. Милан Ракић (1876–1938), још један наш писац који је био истовремено и дипломата, ступио је у дипломатску службу две године пошто је завршио студије, и у њој је онда провео читав радни век.
- 26.

Како гласи реченични члан	<i>Гвожђе</i>	<i>се кује</i>	<i>док је вруће</i>
Која је служба тог члана	(граматички) субјекат	предикат	(прилошка) одредба за меру времена / за време

27. (падежног / неконгруентног) атрибута
28. именица
29. Те године је из Београда пут Рима кренуо Милош Црњански, који ће открити да вечни град није онакав каквим га памти из својих ранијих боравака. Он тај град неће гледати очима песника и путописца, него аташеа за штампу. Путујући у Рим, Црњански листа своје путописе „Љубав у Тоскани“, које није читао осам година.
30. а)

ТЕСТ: 2 (20 ПИТАЊА)

1.	<p>Подвуците имена дијалеката штокавског наречја који немају четири акцента (немају нову акцентуацију): призренско-тимочки дијалекат, косовско-ресавски дијалекат, шумадијско-војвођански дијалекат, источнохерцеговачки дијалекат</p>								
2.	<p>Подвуците исправно написане облике следећих речи: <i>каши, кајиш; егоизам, егојизам; хемијски, хемиски</i></p>								
3.	<p>Дело <i>Рјечник из књижевних старина српских</i> (1863–1864) написао је: а) Вук С. Караџић б) Ђуро Даничић в) Јернеј Копитар г) Саво Мркаљ Заокружите слово испред тачног одговора.</p>								
4.	<p>Фонетика је наука: а) о гласовима б) о настанку нових речи в) о реченицама г) о облицима речи Заокружите слово испред тачног одговора.</p>								
5.	<p>Напишите реч састављену редом од гласова са следећим артикулационим карактеристикама: алвеоларни вибрант, ниски вокал, звучни дентални експлозив.</p> <p style="text-align: center;">_____</p>								
6.	<p>Ако се не узму у обзир неакцентоване дужине, глагол „спавати“ има исти акценат у инфинитиву и: а) 1. лицу једине презенте б) 3. лицу множине презенте в) императиву г) радном глаголском придеву Заокружите слова испред тачних одговора.</p>								
7.	<p>Подвуците енклитике у следећем примеру: <i>Крај моје постеље лежао је гуштер. Ноћас сам га отерао из своје вреће за спавање, а он се опет појавио.</i></p>								
8.	<p>У речи РАШЧУПАН постоје следеће гласовне алтернације (промене): а) једначење сугласника по звучности, непостојано „а“ (алтернација а : Ø) б) једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту творбе в) једначење сугласника по месту творбе, непостојано „а“ (алтернација а : Ø) г) једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту творбе, непостојано „а“ (алтернација а : Ø) Заокружите слово испред тачног одговора.</p>								
9.	<p>Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучена именица у следећој реченици: <i>Да би увек био сит, сибирском тигру потребно је <u>довиште</u> од 500 квадратних километара.</i></p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;"></th> <th style="width: 20%;">Род</th> <th style="width: 20%;">Број</th> <th style="width: 20%;">Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">ловиште</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	ловиште			
	Род	Број	Падеж						
ловиште									

10.	<p>Заокружите слова испред реченица у којима запажете заменице које се могу мењати по роду.</p> <p>а) Ко је стигао први? б) Неко увек стиже први. в) Она је прва стигла на циљ. г) Имате ли неко питање?</p>								
11.	<p>Распоредите дате примере на одговарајућа места у табели:</p> <p style="text-align: center;"><i>мада, међутим, међу, можда, због, јер</i></p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Предлози</th> <th>Везници</th> <th>Речце</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 20px;"></td> <td style="height: 20px;"></td> <td style="height: 20px;"></td> </tr> </tbody> </table>	Предлози	Везници	Речце					
Предлози	Везници	Речце							
12.	<p>Напишите глагол <i>продавати</i> у задатим облицима.</p> <p>а) 1. лице једине презенте: _____ б) глаголски прилог садашњи: _____</p>								
13.	<p>Мотивна реч придева <i>гледатељкин</i> гласи _____.</p>								
14.	<p>Заокружите слово испред именице изведене моционим суфиксом:</p> <p>а) <i>лавица</i> б) <i>кућица</i> в) <i>лузавица</i></p>								
15.	<p>Именица <i>лице</i> у реченици <i>Испред сале чекало је неколико забринutih лица</i> означава <i>људску јединку, особу, личност</i>. Ово значење је добијено:</p> <p>а) метафором б) метонимијом в) синегдохом</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>								
16.	<p>Обратите пажњу на значење подвучених речи у следећим реченицама:</p> <p><i>Слушамо несносну <u>лупу</u> <u>точкова</u>.</i> <i>Користио је <u>лупу</u> да би увеличао <u>нечитка</u>, <u>разливена</u> слова.</i></p> <p>Однос између подвучених речи назива се:</p> <p>полисемија хомонимија синонимија антонимија</p> <p>Подвуците тачан одговор.</p>								
17.	<p>У следећем тексту подвуците зависне реченице:</p> <p>Да и биљке могу да се служе лукавством, показује нам жбун чије је латинско име <i>hakea trifurcata</i>. Његови листови и плодови толико су слични да их не разликује ниједна животиња.</p>								
18.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Што један луд замрси, сто мудрих не размрси</i>.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tbody> <tr> <td style="width: 20%;">Како гласи реченични члан</td> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td>Која је служба тог члана</td> <td></td> <td>субјекат</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Како гласи реченични члан				Која је служба тог члана		субјекат	
Како гласи реченични члан									
Која је служба тог члана		субјекат							

19.	Заокружите слова испред посебних упитних реченица: а) Већ се враћаш? б) С ким се враћаш? в) Кад се враћаш? г) Зар се враћаш?
20.	Упишите запете тамо где је то неопходно: Иако ирис није ретка биљка многи га не разликују од љиљана. На пример на грбу француских краљева не налази се како се обично мисли љиљан него ирис.

ТЕСТ: 2 (РЕШЕЊА)

- призренско-тимочки дијалекат, косовско-ресавски дијалекат
- каиш, егоизам, хемијски
- б)
- а)
- РАД
- б), г)
- је, сам, га, се
- б)
-

	Род	Број	Падеж
ловиште	средњи	једнина	номинатив

- в), г)
-

Предлози	Везници	Речце
међу, због	мада, јер	међутим, можда

- а) продајем; б) продајући
- гледатељка
- а)
- в)
- хомонимија
- Да и биљке могу да се служе лукавством, показује нам жбун чије је латинско име *hakea trifurcata*. Његови листови и плодови толико су слични да их не разликује ниједна животиња.
-

Како гласи реченични члан	<i>Што један луд замрси</i>	<i>сто мудрих</i>	<i>не размрси</i>
Која је служба тог члана	прави / директни / ближи објекат	субјекат	предикат

- б), в)
- Иако ирис није ретка биљка, многи га не разликују од љиљана. На пример, на грбу француских краљева не налази се, како се обично мисли, љиљан, него ирис.

ТЕСТ: 3 (20 ПИТАЊА)

1.	Подвучите имена дијалеката штокавског наречја који имају нову деκлинацију: призренско-тимочки дијалекат, косовско-ресавски дијалекат, шумадијско-војвођански дијалекат, источнохерцеговачки дијалекат								
2.	Подвучите језик који не припада датом низу: руски, белоруски, украјински, чешки								
3.	Подвучите исправно написане скраћенице од следећих израза: <i>на пример:</i> на пр. нпр нпр. <i>и слично:</i> исл. и сл и сл.								
4.	Препишите исправно имена сазвежђа (небеских тела) и религиозних појмова (празника) писаним словима: <i>КУМОВА СЛАМА, ХАЛЕЈЕВА КОМЕТА, ВЕЛИКА ГОСПОЈИНА</i> _____, _____, _____								
5.	Напишите реч састављену редом од гласова са следећим артикулационим карактеристикама: безвучни билабијални експлозив, средњи вокал задњег реда, алвеоларни латерални сонант. _____								
6.	Ако се не узму у обзир неакцентоване дужине, глагол „радити“ има исти акценат у инфинитиву и: а) 1. лицу јединице презента актива б) 3. лицу множине презента актива в) императиву актива г) радном глаголском придеву Заокружите слова испред тачних одговора.								
7.	Подвучите проклитике у следећем примеру. <i>Око колибе и пред њеним улазом стајала је група црнаца и нас је посматрала кроз врата.</i>								
8.	У речи МРАЧАН постоје следеће гласовне алтернације (промене): а) палатализација (алтернација к : ч), јоговање б) јоговање, непостојано „а“ (алтернација а : Ø) в) непостојано „а“ (алтернација а : Ø), палатализација (алтернација к : ч) г) непостојано „а“ (алтернација а : Ø), палатализација (алтернација к : ч), јоговање Заокружите слово испред тачног одговора.								
9.	Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучена именица у следећој реченици: <i>Да би увек био сит, сибирском тигру потребно је ловиште од 500 квадратних километара.</i>								
	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;"></th> <th style="width: 25%;">Род</th> <th style="width: 25%;">Број</th> <th style="width: 35%;">Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">тигру</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	тигру			
	Род	Број	Падеж						
тигру									
10.	Заокружите слова испред реченица у којима запажете заменице које се могу мењати по роду. а) Да ли си ме звао? б) Нечји телефон је на столу. в) Кога си позвао? г) Ти бројеви телефона су промењени.								

11.	<p>Распоредите дате примере на одговарајућа места у табели: <i>доле, уколико, упркос, услед, напред, иакоЖ</i></p> <table border="1" data-bbox="225 281 681 384"> <thead> <tr> <th data-bbox="225 281 378 333">Предлози</th> <th data-bbox="378 281 530 333">Прилози</th> <th data-bbox="530 281 681 333">Везници</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="225 333 378 384"></td> <td data-bbox="378 333 530 384"></td> <td data-bbox="530 333 681 384"></td> </tr> </tbody> </table>	Предлози	Прилози	Везници					
Предлози	Прилози	Везници							
12.	<p>Напишите глагол <i>трести</i> у задатим облицима: а) трпни глаголски придев у јединици мушког рода: _____ б) 1. лице множине потенцијала у мушком роду _____</p>								
13.	<p>Мотивна реч придева <i>женкарски</i> гласи _____.</p>								
14.	<p>Подвуците синтагме у којима запажете реч добијену творбом претварањем: <i>оболели људи, црвено-плава марама, безбојни лак, бадемасте очи, бивши новинар.</i></p>								
15.	<p>Именица <i>лице</i> у реченици <i>Молери су окречили само лице наше зграде</i> означава <i>предњу страну, прочеље зграде</i>. Ово значење је добијено: а) метафором б) метонимијом в) синегдохом Заокружите слово испред тачног одговора.</p>								
16.	<p>Обратите пажњу на значење подвучених речи у следећим реченицама: <i>Матирао је противничког краља и победио га у шаху.</i> <i>Сликар је матирао светле тонове на слици додавши тамне, загасите нијансе.</i> Однос између подвучених речи назива се: полисемија хомонимија синонимија антонимија Подвуците тачан одговор.</p>								
17.	<p>У следећем примеру подвуците зависне реченице: <i>Иако се кругови у пољу појављују на многим местима, ипак их је највише у јужном делу Велике Британије. Не зна се тачно од када се појављују, али један од првих писаних извора у којима се помињу потиче из 1678. године.</i></p>								
18.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Ко се у коло хвата, у ноге се узда.</i></p> <table border="1" data-bbox="225 1050 681 1238"> <tbody> <tr> <td data-bbox="225 1050 339 1144">Како гласи реченични члан</td> <td data-bbox="339 1050 453 1144"></td> <td data-bbox="453 1050 567 1144"></td> <td data-bbox="567 1050 681 1144"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="225 1144 339 1238">Која је служба тог члана</td> <td data-bbox="339 1144 453 1238">субјекат</td> <td data-bbox="453 1144 567 1238"></td> <td data-bbox="567 1144 681 1238"></td> </tr> </tbody> </table>	Како гласи реченични члан				Која је служба тог члана	субјекат		
Како гласи реченични члан									
Која је служба тог члана	субјекат								
19.	<p>У реченици <i>Видевши да га нико не слуша, говорник је ућутао</i> подвучена синтаксичка јединица назива се _____ (допуни прецизним називом).</p>								
20.	<p>У следећи текст упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Пре неколико година је руски математичар Григориј Перелман решио такозвану Поенкареову претпоставку која је сто година мучила најврсније умове. Иако је незапослен и живи од социјалне помоћи одбио је огромну новчану награду за то решење као и катедру на чувеном Харвардском универзитету.</i></p>								

ТЕСТ: 3 (РЕШЕЊА)

1. шумадијско-војвођански дијалекат, источнохерцеговачки дијалекат
2. чешки
3. нпр.; и сл.
4. Кумова слама, Халејева комета, Велика Госпојина
5. ПОЛ
6. в), г)
7. Око, и, пред, и, кроз
8. в)
- 9.

	Род	Број	Падеж
тигру	мушки	једнина	датив

10. б), г)
- 11.

Предлози	Прилози	Везници
упрокос, услед	доле, напред	уколико, иако

12. а) тресен; б) (ми) бисмо тресли / тресли бисмо
13. женскар
14. оболели људи, бивши новинар
15. а)
16. хомонија
17. Иако се кругови у пољу појављују на многим местима, ипак их је највише у јужном делу Велике Британије. Не зна се тачно од када се појављују, али један од првих писаних извора у којима се помињу потиче из 1678. године.
- 18.

Како гласи реченични члан	<i>Ко се у коло хвата</i>	<i>у ноге</i>	<i>се узда</i>
Која је служба тог члана	субјекат	неправи / индиректни / даљи објекат	предикат

19. глаголска синтагма
20. *Пре неколико година јеруски математичар Григориј Перелман решио такозвану Поенкареову претпоставку, која је сто година мучила најверсније умове. Иако је незапослен и живи од социјалне помоћи, одбио је огромну новчану награду за то решење, као и катедру на чувеном Харвардском универзитету.*

ТЕСТ: 4 (20 ПИТАЊА)

1.	Подвуците имена дијалеката штокавског наречја који немају нову деκлинацију: призренско-тимочки дијалекат, косовско-ресавски дијалекат, шумедијско-војвођански дијалекат, источнохерцеговачки дијалекат								
2.	Подвуците језик који не припада датом низу: чешки, пољски словачки, белоруски								
3.	Подвуците исправно написане скраћенице од следећих израза: <i>и тако даље:</i> итд. итд и.т.д. <i>и друго:</i> и др. и др и. др.								
4.	Препишите исправно писаним словима следеће речи (називи уметничких дела, књижевних остварења): <i>ТАЈНА ВЕЧЕРА</i> , <i>СВЕТО ПИСМО</i> , <i>СТАРИ ЗАВЕТ</i> _____, _____, _____								
5.	Напишите реч састављену редом од гласова са следећим артикулационим карактеристикама: звучни билабијални експлозив, средњи вокал задњег реда, беззвучни дентални фрикатив. _____								
6.	Ако се не узму у обзир неакцентоване дужине, глагол „успавати” има исти акценат у инфинитиву и: а) 1. лицу јединице презента актива б) 3. лицу множине презента актива в) императиву актива г) трпном глаголском придеву Заокружите слово испред тачног одговора.								
7.	Подвуците енклитике у следећем примеру. Срели смо поглавицу на путу до села. Деци је донео на дар три јајета, а нас је даривао шареним перима.								
8.	Заокружите слово испред одговора који обухвата све гласовне алтернације (промене) у речи РАШИВЕН : а) једначење сугласника по звучности, губљење сугласника б) једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту творбе в) једначење сугласника по месту творбе, губљење сугласника г) једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту творбе, губљење сугласника								
9.	Напишите у ком је падежу, роду и броју подвучена именица у следећој реченици: <i>Карфиол и кељ у Јапану су украсне биљке и гаје се у саксијама.</i> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;"></th> <th style="width: 25%;">Род</th> <th style="width: 25%;">Број</th> <th style="width: 35%;">Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">биљке</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	биљке			
	Род	Број	Падеж						
биљке									
10.	Заокружите слова испред реченица у којима запажате придеве који имају компарацију. а) Лена има смеђу косу. б) Обукла је розе панталоне. в) Капут је од квалитетног материјала. г) Њена коса је врло густа.								

11.	<p>Распоредите дате примере на одговарајућа места у табели: <i>тамо, такав, толики, тада, такође, ето</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Речце</th> <th>Заменице</th> <th>Прилози</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Речце	Заменице	Прилози							
Речце	Заменице	Прилози									
12.	<p>Напишите глагол <i>рећи</i> у задатим облицима: а) 3. лице множине аориста: _____ б) глаголски прилог прошли: _____</p>										
13.	<p>Мотивна реч именице <i>људскост</i> гласи _____.</p>										
14.	<p>Подвуците придеве субјективне оцене: <i>стармали, великодушан, приглув, беличаст, говорљив, нечист, некадашњи</i></p>										
15.	<p>Именица <i>лице</i> у реченици <i>Сада је пред свима показао своје право лице</i> означава <i>карактер, духовне особине</i>. Ово значење је добијено: а) метафором б) метонимијом в) синегдохом Заокружите слово испред тачног одговора.</p>										
16.	<p>Обратите пажњу на значење подвучених речи у следећим реченицама: <i>Дептир је мој омиљени инсект.</i> <i>Када је био млад, Петар се није смиривао, био је прави дептир.</i> Однос између подвучених речи назива се: полисемија хомонимија синонимија антонимија Подвуците тачан одговор.</p>										
17.	<p>У следећем примеру подвуците зависне реченице: <i>Раздобље од 1875. до 1878. године, у којем су избили устанци за ослобођење Балкана, велике европске силе назвале су Великом источном кризом, свесне да та збивања могу да промене слику Балкана.</i></p>										
18.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Да нема ветра, пауци би небо премрежили.</i></p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Како гласи реченични члан</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Која је служба тог члана</td> <td> </td> <td>субјекат</td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Како гласи реченични члан					Која је служба тог члана		субјекат		
Како гласи реченични члан											
Која је служба тог члана		субјекат									
19.	<p>У реченици <i>Лси и коњи постају необично живахни кад дува ветар</i>, подвучена синтаксичка јединица назива се _____ (допуни прецизним називом).</p>										
20.	<p>У следећи текст упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Главно правило у билијару јесте да играч мора својом куглом да удари остале што се зове карамбол. Игра се с три кугле од којих је једна црвена а две беле. Да би се разликовала од друге једна бела кугла обележена је црном тачком.</i></p>										

ТЕСТ: 4 (РЕШЕЊА)

1. призренско-тимочки дијалекат, косовско-ресавски дијалекат,
2. белоруски
3. итд. и др.
4. Тајна вечера, Свето писмо, Стари завет
5. БОС
6. б)
7. смо, је, је
8. г)
- 9.

	Род	Број	Падеж
билке	женски	множина	номинатив

10. в), г)
- 11.

Речце	Заменице	Прилози
такође, ето	такав, толики	тамо, тада

12. а) рекоше; б) рекавши
13. људски
14. пригљув, беличаст
15. б)
16. полисемија
17. Раздобље од 1875. до 1878. године, у којем су избили устанци за ослобођење Балкана, велике европске силе назвале су Великом источном кризом, свесне да та збивања могу да промене слику Балкана.
- 18.

Како гласи реченични члан	<i>Да нема ветра</i>	<i>пауци</i>	<i>небо</i>	<i>би премрежили</i>
Која је служба тог члана	(прилошка) одредба услова / за услов	(граматички) субјекат	прави / директни / ближи објекат	предикат

Напомена: У решењу предикат може да стоји и испред правог објекта.

19. придевска синтагма
20. *Главно правило у билијару јесте да играч мора својом куглом да удари остале, што се зове карамбол. Игра се с три кугле, од којих је једна црвена, а две беле. Да би се разликовала од друге, једна бела кугла обележена је црном тачком.*

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ЈУНИ 2016.

У ПОЗНУ ЈЕСЕН

Чуј како јауче ветар кроз пусте пољане наше,
И густе слојеве магле у влажни ваља до...
Са криком узлеће гавран и кружи над мојом главом,
Мутно је небо сво.
Фркће окисо коњиц и журно у село граби,
И већ пред собом видим убог и стари дом:
На прегу старица стоји и мокру живину ваби,
И с репом косматим својим огроман зељов с њом –
А ветар суморно звижди кроз црна и пуста поља,
И густе слојеве магле у влажни ваља до...
Са криком узлеће гавран и кружи над мојом главом,
Мутно је небо сво.

Војислав Илић

I ЗАДАЦИ

1. Ком књижевном периоду припада дело Војислава Илића? Наведи одлике тог периода.
2. Образложи основне особине лирске врсте у коју спада песама.
3. Објасни основне мотиве у песми.
4. Протумачи улогу дескрипције.
5. Опиши најважнија стилска средства у песми.

II ТЕМЕ

1. Морални проблеми у песми *Бановић Страхиња*
2. Слика друштва у приповеци *Вођа* Радоја Домановића

3. Психологија главне јунакиње у роману *Нечиста крв* Борисава Станковића
4. Ликови у драми *Ујка Вања* А. П. Чехова
5. Однос прошлости и садашњости у роману *Прољећа* Ивана Галеба Владана Деснице

СЕПТЕМБАР 2016.

ВЕЧЕ

Као златне токе, крвљу покапане,
Доле пада сунце, за гору, за гране.

И све немо ћути, не миче се ништа;
Та најбољи витез паде са бојишта!

У срцу се живот застрашеном таји,
Само ветар хуји... То су уздисаји...

А славуји тихо уз песмицу жале,
Не би ли им хладне стене заплакале.

Немо поток бежи – ко зна куда тежи?
Можда гробу своме – мору хлађаноме!

Све у мртвом сану мрка поноћ нађе;
Све је изумрло. Сад месец изађе...

Смртно бледа лица, горе небу лети;
Погинули витез ено се посвети!

Ђура Јакшић

I ЗАДАЦИ

1. Ком књижевном периоду припада Ђура Јакшић? Наведи основне одлике тог периода.
2. У коју врсту лирских песама спада песма *Вече* и зашто?

3. Објасни основне мотиве у песми.
4. Опиши најважнија стилска средства у песми.
5. Протумачи симболичке елементе у песми.

II ТЕМЕ

1. Стварност и фантастика у народној приповеци *Златна јабука и девет пауница*
2. Слика сеоског живота у приповеци *Прва бразда* Милована Глишића
3. Карактер главног јунака у драми *Тврдица* Јована Стерије Поповића
4. Психолошко и социјално у роману *Злочин и казна* Ф. М. Достојевског
5. Јунак и колектив у роману *Сеобе* Милоша Црњанског

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

Студентски трг 3, 11000 Београд,

телефон 011/3285-506,

e-mail: drustvosj@fil.bg.ac.rs

сајт: drustvosj.fil.bg.ac.rs

Издања Друштва:

1. Љубомир Поповић, **Ред речи у реченици**, II издање, цена 500,00 динара
2. Новица Петковић, **Огледи о српским песницима**, II издање, 500,00 динара
3. Љиљана Бајић, **Одабране наставне интерпретације**, II издање, цена 500,00 динара
4. Слободан Ж. Марковић, **Српска књижевност између два светска рата – појаве, писци и дела**, цена 500,00 динара
5. Тихомир Брајовић, **Облици модернизма**, цена 500,00 динара
6. Бошко Сувајџић, **Јунаци и маске**, цена 500,00 динара
7. Нада Милошевић-Ђорђевић, **Од бајке до изреке**, II издање, цена 500,00 динара
8. Драгана Вукићевић, **Писмо и прича**, цена 500,00
9. Зборник **Ка савременој настави српског језика и књижевности** (књижевност), цена 500,00 динара
10. Бранкица Чигоја, **Траговима српске језичке прошлости**, цена 500,00 динара
11. Радмила Маринковић, **Светородна господа српска**, II издање, цена 500,00 динара
12. Васо Милинчевић, **Велика школа и велики професори**, цена 500,00 динара
13. Јелица Јокановић-Михајлов, **Акцент и интонација говора на радију и телевизији**, цена 500,00 динара
14. Наташа Станковић-Шошо, **Топос пута у српској народној бајци**, цена 500,00 динара

15. Оливера Радуловић, **Речи са чистих усана**, цена 500,00 динара
16. Гордана Јовановић, **Живот Стефана Лазаревића, деспота српскога**, цена 500,00 динара
17. Татјана Јовићевић, **Српски историјски роман XIX века**, цена 500,00 динара
18. Јован Деретић, **Огледи о српској књижевности**, цена 500,00 динара
19. Душан Иванић, **Огледи о Стерији**, цена 500,00 динара
20. **Писци говоре**, приредио Михајло Пантић, цена 500,00 динара
21. Божо Ћорић, **Творба именица у српском језику**, цена 500,00 динара
22. Мило Ломпар, **О завршетку романа**, цена 500,00 динара
23. Бошко Сувајцић, **Иларион Руварац и народна књижевност**, цена 500, 00 динара
24. Драгана Мршевић-Радовић, **Фразеологија и национална култура**, цена 500,00 динара
25. Снежана Милинковић, **Преображаји новеле**, цена 500,00 динара
26. Снежана Самарџија, **Биографије епских јунака**, цена 500,00 динара
27. Гордана Штасни, **Творба речи у настави српског језика**, цена 500,00 динара
28. Зона Мркаљ, **Наставно проучавање народних приповедака и предања**, цена 500,00 динара
29. Јелена Јовановић, **Писци и стил**, цена 500,00 динара
30. Милош Ковачевић, **Огледи из српске синтаксе**, цена 500,00 динара
31. Божо Ћорић, **Лингвомаргиналије**, цена 500,00 динара
32. Рајна Драгићевић, **Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу**, цена 500,00 динара
33. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 1, приредила Босиљка Милић, цена, 500,00 динара

34. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 2, приредили: Б. Милић и В. Брборић цена, 500,00 динара
35. **Пут до есеја (хронолошки преглед такмичења)**, приредила Босиљка Милић, цена 500, динара
36. Милан Стакић, **Морфо(но)лошке теме**, цена 500,00 динара
37. Зоја Карановић, **Небеска невеста**, цена 500,00 динара
38. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 3, приредили: Б. Милић и В. Брборић цена, 500,00 динара
39. Валентина Питулић, **Трагом архетипа**, цена 500,00 динара
40. Зорица Несторовић, **Класик Стерија**, цена 500,00 динара
41. Вељко Брборић, **Правопис и школа**, цена 500,00 динара
42. **20 година Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа**, приредила Босиљка Милић, цена 500,00 динара
43. Слободан Ж. Марковић, **100 година Друштва за српски језик и књижевност Србије**, прилоге приредила Босиљка Милић, 500,00 динара
44. Марија Клеут, **Из Вукове сенке**, цена 500,00 динара
45. Јасмина Јокић, **Краљичке песме, Ритуал и поезија**, цена 500,00 динара
46. Зона Мркаљ, **Колико познајеш књижевност?**, цена 500,00 динара
47. Јелица Јокановић, **Прозодија и говорна култура**, цена 500,00 динара
48. **Српски језик кроз тестове 3**, приредила Босиљка Милић, цена 550,00 динара
49. Драгана Вељковић Станковић, **Комуникативни приступ у настави српског језика**, цена 500,00 динара

50. Светлана Торњански Брашњовић, **Свадбене песме и обредни смех**, цена 500,00 динара
51. Милан Алексић, **Богдан Поповић и српска књижевност**, цена 500,00 динара
52. Миодраг Павловић, **Спреми се да говориш**, цена 500 динара
53. Александар Милановић, **Језик весма полезан**, цена 500,00 динара
54. Весна Ломпар, **Врсте речи и граматичка пракса**, цена 500,00 динара
55. Вељко Брборић, **О српском правопису**, цена 500,00 динара
56. Милорад Дашић, **Народна књижевност у наставним плановима и програмима**, цена 500,00 динара
57. Иван Златковић, **Ка поетици смеха**, цена 500,00 динара
58. **Летопис Друштва за српски језик и књижевност Србије 2016**, приредила Зона Мркаљ, цена 500,00 динара

Часописи:

1. Часопис **Књижевност и језик**
 Годишња претплата за 2017. годину 600,00
 Цена двоброја 350,00
2. Часопис **Свет речи** – средњошколски часопис
 за српски језик и књижевност
 Број: **43-44** 250,00

Збирке тестова:

1. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика основне школе 2009–2016.**
 Цена 500,00 динара (сваки 11. бесплатан)
2. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика средњих школа 2009–2015.**
 Цена 500,00 динара (сваки 11. бесплатан)

3. Тестови са Књижевне олимпијаде 1 (2012/2013, 2013/2014)
Цена 500,00 динара
4. Тестови са Књижевне олимпијаде 2 (2014/2015, 2015/2016)
Цена 500,00 динара

Уплату извршити на жиро рачун Друштва:

Комерцијална банка

205-23421-53

У рубрику *позив на број* уписати број рачуна.

С А Д Р Ж А Ј

Програм 58. Републичког зимског семинара.....	5
Такмичење ученика средњих школа из књижевности.....	11
Писмени задатак награђен првом наградом	14
Литерарне секције – Награда „Проф. др Слободан Ж. Марковић”	22
Лингвистичке секције.....	25
Основношколски и средњошколски листови и часописи	28
Такмичење из методике наставе српског језика и књижевности наставника основних и средњих школа.....	33
Такмичење из српског језика и језичке културе.....	37
Програм такмичења из српског језика и језичке културе .	44
Резултати 26. Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа.....	59
Књижевна олимпијада.....	70
Резултати 4. Републичког такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада” ученика основних и средњих школа	103
Из Правилника о такмичењу литерарних дружина и секција основних и средњих школа – Награда „Проф. др Слободан Ж. Марковић”	116
Из Правилника о такмичењу лингвистичких секција основних и средњих школа	120
Класификациони испит из српског језика	123
Класификациони испит из књижевности	136
Књижевни оглас Друштва.....	139

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

811.163.41+821]:005.745(497.11)“2017”
371.384

РЕПУБЛИЧКИ зимски семинар Настава српског језика и књижевности у основној и средњим школама (2016 ; Београд) Републички зимски семинар 2017. Настава српског језика и књижевности у основној и средњим школама / [организатори] Друштво за српски језик и књижевност Србије [и] Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије [и] Филолошки факултет у Београду ; [уредници Босиљка Милић ... и др.]. – Београд : Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2017 (Београд : Чигоја штампа). – 146 стр. : табеле ; 20 cm

Тираж 1.500.

ISBN 978-86-84885-78-6

1. Друштво за српски језик и књижевност Србије (Београд) 2. Србија. Министарство просвете, науке и технолошког развоја 3. Филолошки факултет (Београд)

COBISS.SR-ID 228837132